insights zorg effect verbeteraars

Gemeente Losser



RAPPORTAGE MANTELZORGONDERZOEK GEMEENTE LOSSER

DECEMBER 2020

Inhoudsopgave

Deze rapportage bevat de volgende onderdelen:

- Inleiding
- Het onderzoek
- Resultaten vragenlijstonderzoek
- Resultaten focusgroepen
- Conclusies en aanbevelingen
- Bijlagen

Inleiding

De gemeente Losser heeft veel waardering voor mantelzorgers in haar gemeente en wil hen zo goed mogelijk ondersteunen bij hun taken. Om meer duidelijkheid te krijgen over de wensen en behoeften aan ondersteuning van de verschillende mantelzorgers, heeft de gemeente ervoor gekozen om een onderzoek uit te voeren.

Vragen die hierbij spelen zijn in hoeverre inwoners bekend zijn met de ondersteuningsmogelijkheden, hoe de huidige ondersteuning wordt ervaren, waar mantelzorgers tegenaan lopen en wat wensen en behoeften zijn qua ondersteuning. Dit onderzoek is zowel onder mantelzorgers, professionals van zorg- en welzijnsorganisaties en Stichting Fundament uitgevoerd. Stichting Fundament is de welzijnsorganisatie die mantelzorgondersteuning biedt. Met de resultaten wil de gemeente de hulp aan mantelzorgers in hun gemeente verder verbeteren.

Het onderzoek richt zich op mantelzorgers die woonachtig zijn in de gemeente Losser. In de periode juni tot en met augustus 2020 is een vragenlijst onderzoek uitgezet onder mantelzorgers. Vervolgens zijn in oktober en november 2020 verdiepende interviews uitgevoerd met mantelzorgers, professionals en Stichting Fundament. In de interviews zijn de bevindingen uit het vragenlijst-onderzoek getoetst en is dieper ingegaan op zaken die mantelzorgers bezig houden en de ondersteuning die ze hierbij nodig hebben.

In deze rapportage worden de bevindingen van het mantelzorgonderzoek weergegeven.

Het onderzoek

Het mantelzorgonderzoek heeft plaatsgevonden van juni tot en met november 2020. Het onderzoek is samen met de gemeente voorbereid. In gezamenlijkheid is gedacht over de opzet en uitvoering van het onderzoek. Het onderzoek bestaat uit twee delen: een kwantitatief en kwalitatief deel.

Kwantitatief: Vragenlijstonderzoek

Het kwantitatieve deel bestaat uit het vragenlijstonderzoek. Mantelzorgers die bekend zijn bij de gemeente hebben een uitnodiging per post ontvangen voor het onderzoek. Daarnaast heeft de gemeente via diverse kanalen oproepen voor deelname geplaatst, zoals de krant, social media en poster en is een filmpje gemaakt. Daarnaast waren er papieren vragenlijsten beschikbaar op diverse locaties in de gemeente Losser. De vragenlijst kon zowel op papier als digitaal worden ingevuld, zodat inwoners de voor hen meest wenselijke vorm konden kiezen.

Kwalitatief: Focusgroepen

Het kwalitatieve deel betreft een verdieping op het vragenlijstonderzoek. Middels focusgroepen en interviews is verdiepend ingegaan op wensen en behoeften van mantelzorgers. Zowel met mantelzorgers, als professionals en Stichting Fundament is een focusgroep uitgevoerd. In eerste instantie waren de focusgroepen fysiek gepland, maar deze konden op het laatste moment geen doorgang krijgen door de geldende coronamaatregelen. Toen is gekozen voor een digitale sessie. Met de mantelzorgers zijn twee digitale sessies gehouden. Het bleek voor hen lastig om deel te nemen. Om deze reden zijn vervolgens acht individuele interviews gehouden.

Resultaten vragenlijstonderzoek

De resultaten van het vragenlijstonderzoek worden op de volgende pagina's weergeven. In bijlage 1 vindt u de opbouw van de vragenlijst.

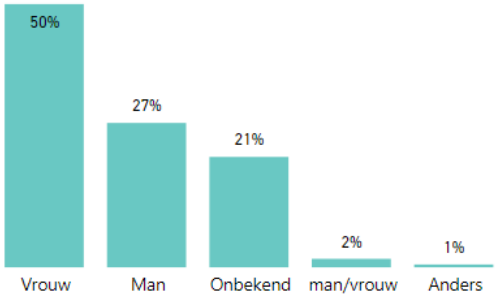


Respondenten

Aan het vragenlijstonderzoek hebben 188 mantelzorgers deelgenomen. De meeste mantelzorgers hebben de vragenlijst digitaal ingevuld (64%). Meer dan de helft (57%) komt uit Losser, 18% komt uit Overdinkel en van 20% is de kern onbekend. De meeste respondenten zijn tussen de 65 en 74 jaar (22%), 55-64 jaar (19%) en 45 en 55 jaar (16%).

58 respondenten (39%) heeft het afgelopen jaar gewerkt. Hiervan werkt het grootste gedeelde (55%) 16 tot 32 uur per week en 38% werkt meer dan 32 uur per week. Hieronder zijn deze gegevens weergegeven.

Geslacht



Woonplaats

Kern	Aantal	Percentage
Losser	107	57%
Onbekend	37	20%
Overdinkel	34	18%
De Lutte	5	3%
Glane	3	2%
Beuningen	2	1%
Totaal	**188**	**100%**

Leeftijd

Leeftijd	Aantal	Percentage
Onbekend	38	20%
Jonger dan 18 jaar	1	1%
18 – 24 jaar	3	2%
25 – 34 jaar	2	1%
35 – 44 jaar	17	9%
45 – 54 jaar	30	16%
55 – 64 jaar	35	19%
65 – 74 jaar	42	22%
75 – 84 jaar	16	9%
85 jaar of ouder	4	2%
Totaal	**188**	**100%**

Aantal uren werkzaam

Aantal uur werken per week	Aantal	Percentage
16 tot 32 uur per week	32	55%
Meer dan 32 uur per week	22	38%
Onbekend	2	3%
8 tot 16 uur per week	1	2%
Seizoenswerk	1	2%
Totaal	**58**	**100%**

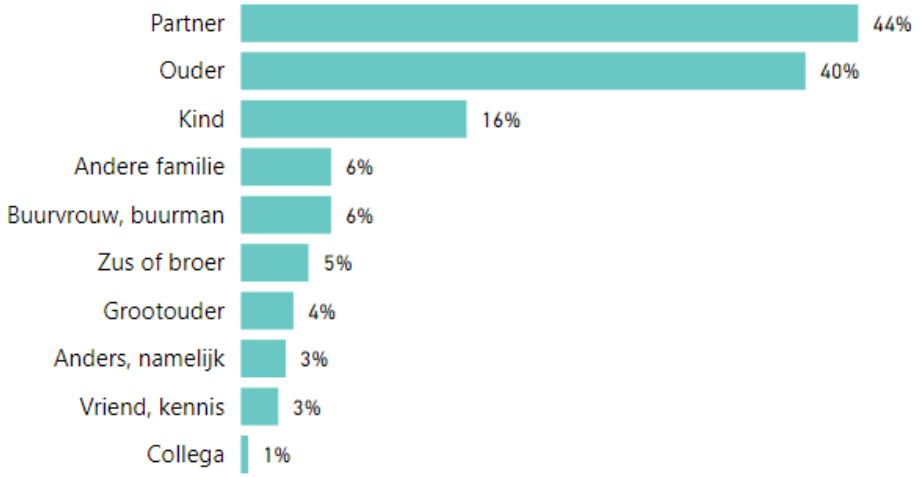
Voor welke naasten wordt gezorgd?

De mantelzorgers die hebben deelgenomen aan het vragenlijstonderzoek zorgen in veel gevallen voor één naaste (64%). 28% zorgt voor 2 naasten. Veelal wordt gezorgd voor de partner (44%) en/of voor een ouder (40%). Circa 1 op de 6 mantelzorgers zorgt voor een kind.

De naasten voor wie gezorgd wordt hebben veelal lichamelijke beperkingen (57%), algemene beperkingen vanwege ouderdom (39%), een chronische ziekte (27%) en/of dementie (20%)

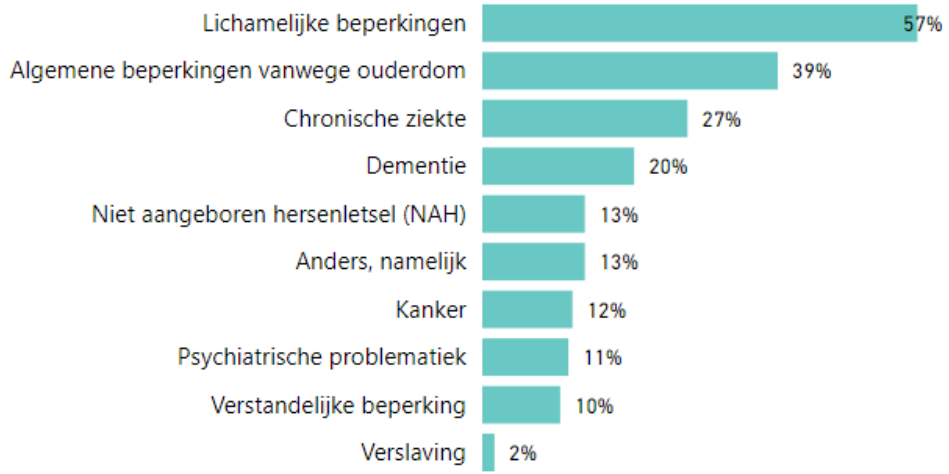
Voor wie zorgt u?

Meerdere antwoorden mogelijk



Wat is de beperking/aandoening/ziekte van de persoon voor wie u zorgt?

Meerdere antwoorden mogelijk



Mantelzorgtaken

Zorgtaken van mantelzorgers worden onderscheiden in drie soorten taken, namelijk zorgen voor, zorgen dat en zorgen om:

- **Zorgen voor:** Fysieke hulp bieden, zoals verpleegkundige en verzorgende handelingen (aankleden, wassen, boodschappen doen, eten maken, medicijnen), begeleiding en ondersteuning (een begeleidend gesprek, meelopen, meegaan), huishouding.
- **Zorgen dat:** Regelen dat zorg of ondersteuning geleverd wordt, regelen dat hulpverleners doen wat nodig is, afspraken met hulpverleners maken, zaken rondom huis regelen zoals financiën, administratie, aansluitingen van internet en televisie.
- **Zorgen om:** Zorgen maken en hebben over iemand, bijvoorbeeld piekeren over welzijn of het gevoel hebben dat er constant een beroep op je kan worden gedaan.

Een mantelzorger kan meerdere zorgtaken vervullen. Van de respondenten geeft 85% te zorgen voor, 72% te zorgen dat en 62% te zorgen om.

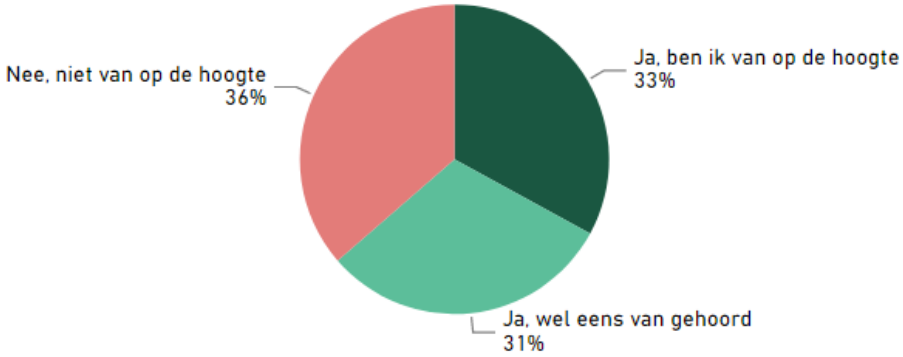
Welke zorgtaken heeft u?
Meerdere antwoorden mogelijk



Bekendheid ondersteuningsmogelijkheden

Aan de respondenten is gevraagd in hoeverre zij op de hoogte zijn van ondersteuningsmogelijkheden voor mantelzorgers in Losser. Daarbij is aangegeven dat dit niet hoeft te betekenen dat zij hieraan deelnemen. Een derde van de respondenten is op de hoogte van het aanbod van ondersteuning, 31% heeft er weleens van gehoord en 36% is niet op de hoogte.

Respondenten worden veelal door Stichting Fundament, de gemeente of een bekende gewezen op het ondersteuningsaanbod. 19% geeft aan via een andere manier op de hoogte te zijn. Veelal zijn zij door (online)media bekend.



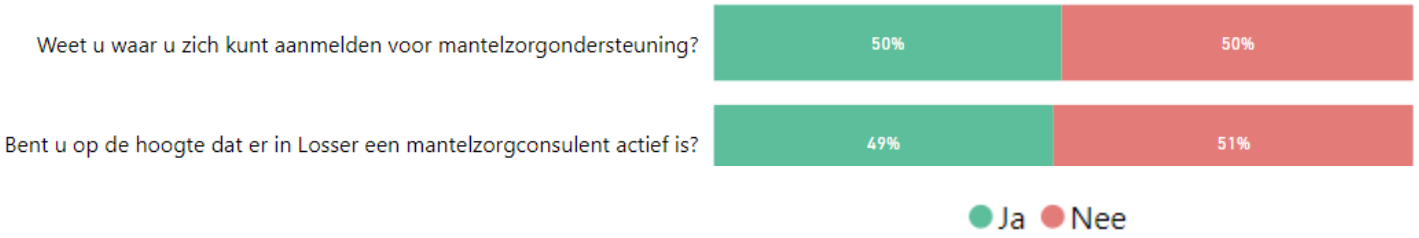


Mantelzorgondersteuning

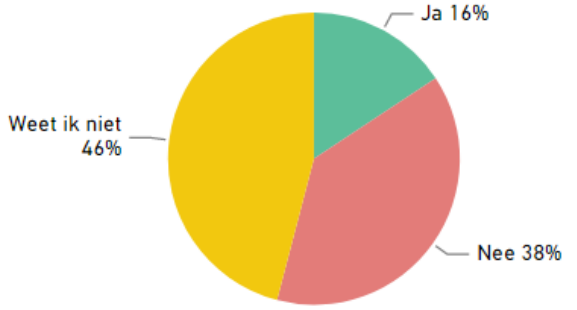
Vervolgens is gevraagd of mantelzorgers weten waar zij zich kunnen aanmelden voor mantelzorg-ondersteuning. De helft van de mantelzorgers weet waar hij of zij zich kan aanmelden.

Tevens is gevraagd naar de bekendheid van de mantelzorgconsulent die actief is in Losser. Dit is de beroepspersoon die bij mantelzorgers thuiskomt om de situatie en de zorgtaken die hij of zij op zich neemt te bespreken of om mee te denken. Circa de helft is op de hoogte van de mantelzorgconsulent.

16% van de respondenten geeft aan het op prijs te stellen als een mantelzorgconsulent bij hen thuiskomt om de situatie te bespreken en om mogelijkheden voor ondersteuning te bespreken. 38% geeft aan dit niet op prijs te stellen en 46% geeft aan hier het antwoord niet op te weten.



Op prijs stellen dat een mantelzorgconsulent thuis bij mantelzorger komt situatie te bespreken



Behoefte ondersteuning mantelzorger

Aan de respondenten is gevraagd van welke ondersteuningsmogelijkheden zij gebruik maken en waar zij graag gebruik van zouden willen maken. 40 respondenten van de 188 (21%) heeft deze eerste vraag beantwoord en 75 respondenten (40%) de tweede. Vanwege het beperkt aantal respondenten geven de antwoorden slechts een indicatie.

Kijkende naar de antwoorden valt het volgende op:

- 35% van de respondenten maakt gebruik van coaching/persoonlijke begeleiding, 43% zou hier graag gebruik van maken;
- 35% van de respondenten maakt gebruik van themabijeenkomsten, 32% zou hier graag gebruik van maken;
- 8% wordt bijgestaan door een mantelzorg consulent, 43% zou dit graag willen;
- 15% maakt gebruik van respijtzorg, 41% zou hier graag gebruik van willen maken.

Vraagomschrijving	Van welke ondersteuningsmogelijkheden maakt u gebruik?		Van welke ondersteuningsmogelijkheden zou u gebruik willen maken?	
Antwoordbeschrijving	%	n	%	n
Coaching/persoonlijke begeleiding	35%	14	43%	32
Bijgestaan worden door een consulent Mantelzorg	8%	3	49%	37
Themabijeenkomsten	35%	14	32%	24
Respijtzorg	15%	6	41%	31
Lotgenoten contact	18%	7	33%	25
Cursussen	13%	5	32%	24
Kulturhus Losser	30%	12	15%	11
Repair café Losser	28%	11	12%	9
Alzheimercafé Oldenzaal/Enschede	8%	3	16%	12
Een andere vorm van ondersteuning, namelijk:	3%	1	13%	10
Kiekerskaamp	3%	1	12%	9

Behoefte ondersteuning mantelzorger

Aan de respondenten is gevraagd van welke ondersteuningsmogelijkheden zijn of haar naaste gebruik maakt en waar diegene graag gebruik van maakt. 38 respondenten van de 188 (20%) hebben deze eerste vraag beantwoord en 32 respondenten (17%) de tweede. Vanwege het beperkt aantal respondenten geven de antwoorden slechts een indicatie.

Kijkende naar de antwoorden valt het volgende op:

- 38% van de naasten maakt gebruik van respijtzorg, 47% zou hier graag gebruik van maken;
- 18% van de naasten maakt gebruik van ontspanningsactiviteiten, 78% zou hier graag gebruik van maken;
- 10% van de naasten gaat naar het Kulturhus, 28% zou hier graag gebruik van maken;
- 3% van de naasten gaat naar de Kiekerskaamp, 18% zou hier graag gebruik van maken;

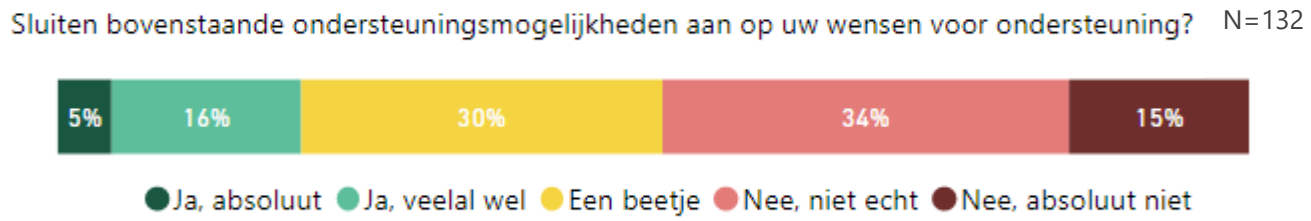
Vraagomschrijving	Van welke ondersteuningsmogelijkheden maakt uw naaste gebruik?		Van welke ondersteuningsmogelijkheden zou uw gebruik willen maken?	
Antwoordbeschrijving	%	n	%	n
Ontspanningsactiviteiten	18%	7	78%	25
Respijtzorg	38%	15	47%	15
Kulturhus Losser	10%	4	28%	9
Repair café Losser	13%	5	16%	5
Dagbesteding de Herenkamer	18%	7	6%	2
Huiskamer de Bleek	15%	6	9%	3
Alzheimercafé Oldenzaal/Enschede	8%	3	16%	5
Een andere vorm van ondersteuning, namelijk:	21%	8		
Kiekerskaamp	3%	1	19%	6

Aansluiting ondersteuning aan wensen

Nadat gevraagd is van welke ondersteuningsmogelijkheden mantelzorgers en naasten gebruik maken en gebruik van zouden willen maken, is gevraagd of de genoemde ondersteuningsmogelijkheden aansluiten op wensen.

Circa 50% geeft aan dat genoemde ondersteuningsbehoeften niet aansluiten op behoeften. Dit kan een mogelijke verklaring zijn voor het kleine aantal respondenten dat de vragen op de vorige pagina heeft beantwoord. Daarnaast geeft 21% van de respondenten aan dat de ondersteuningsmogelijkheden wel aansluiten en 30% geeft aan dat het een beetje aansluit.

Vervolgens is gevraagd naar de reden(en) waarom ondersteuningsmogelijkheden wel of niet aansluiten. Deze toelichtingen staan in bijlage 2 en op de volgende pagina zijn deze samenvattend weergeven.



Aansluiting ondersteuning wensen

Respondenten die aangeven dat de ondersteuningsmogelijkheden voor mantelzorgers aansluiten, geven aan dat zij door de ondersteuning afleiding krijgen van hun zorgtaken, andere mensen kunnen ontmoeten, zoals lotgenoten. “Je merkt dat je er niet alleen voor staat”.

Een aantal keer wordt genoemd dat de ondersteuning wel aansluit, maar dat mantelzorgers (op dit moment) geen behoefte hebben. Sommigen zeggen de weg te weten naar ondersteuning als zij hier behoefte aan hebben. Ook wordt aangegeven dat mantelzorgers terugvallen op andere familie of bekenden wanneer zij het zelf niet meer redden.

De ondersteuning aan naasten geeft mantelzorgers verlichting. Op dat moment hebben zij even tijd voor zichzelf. Een enkeling geeft aan erg tevreden te zijn over de mogelijkheden voor naasten, maar dat zijn/haar naaste zelf niet wil deelnemen. Een aantal naasten geeft aan geen behoefte te hebben aan ondersteuning.

Een aantal respondenten geeft aan dat de ondersteuning aan hun naaste minder goed aansluit. Mantelzorgers missen bij de organisaties die ondersteuning bieden de kennis over bepaalde beperkingen/ ziektebeelden of de activiteiten die zij organiseren sluiten niet aan op behoeften. Daarnaast geeft een respondent aan dat er beperkte informatie online te vinden is over ondersteuningsmogelijkheden.

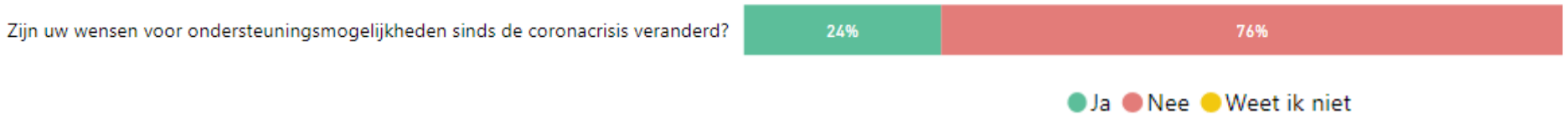
Ook geeft een aantal aan dat wanneer zij als mantelzorger ergens heen gaan, zij geen vervangende ondersteuning hebben voor hun naaste. Om deze reden maken zij geen gebruik van ondersteuningsmogelijkheden.

Aansluiting ondersteuning sinds coronacrisis

Om na te gaan in hoeverre de coronacrisis invloed heeft op de wensen voor ondersteuningsmogelijkheden is gevraagd in hoeverre wensen zijn veranderd sinds de coronacrisis. 76% van de respondenten geeft aan dat wensen niet zijn veranderd, 24% geeft aan van wel. Vervolgens is gevraagd aan respondenten om hun antwoord toe te lichten. In bijlage 3 staan deze toelichting en hieronder is een samenvatting gegeven.

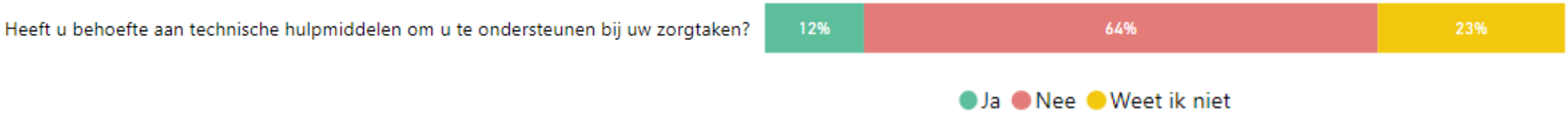
Mantelzorgers die aangeven dat wensen zijn veranderd, geven aan dat door de coronacrisis bepaalde ondersteuningsactiviteiten niet meer konden doorgaan, zoals dagbesteding, huishoudelijke ondersteuning en thuiszorg. Door het wegvallen van deze activiteiten, werd de druk op mantelzorgers hoger. Ook het eenzaamheidsaspect wordt genoemd. Er waren weinig sociale contacten.

Mantelzorgers die aangeven dat wensen niet zijn veranderd sinds de coronacrisis, geven aan dat de situatie hetzelfde is gebleven. Een aantal geeft aan meer hulp te krijgen van anderen in de zorg voor hun naaste.



Behoefte aan technische hulpmiddelen

Aan de respondenten is gevraagd in hoeverre zij behoefte hebben aan technische hulpmiddelen om hen te ondersteunen bij hun mantelzorgtaken. Hierbij is aangegeven dat zij kunnen denken aan een zorgrobot, beeldtelefoon, medicijnenapparaat en communicatiesystemen. De behoefte aan technologische hulpmiddelen is beperkt onder de respondenten. 64% van de respondenten geeft aan hier geen behoefte aan te hebben, 12% geeft aan hier wel behoefte aan te hebben en 23% weet het niet.

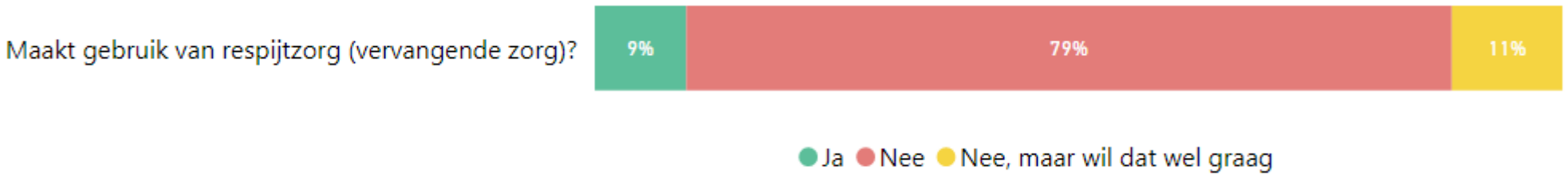


Respijtzorg

Aan de respondenten is gevraagd of zij gebruik maken van respijtzorg, ook wel ‘vervangende mantelzorg’ genoemd. Iemand anders neemt dan tijdelijk de zorg van de mantelzorger over. Dit kan af en toe, bijvoorbeeld tijdens een vakantie, óf op vaste momenten, bijvoorbeeld elke week een dagdeel of een vast weekend elke maand. Er zijn verschillende mogelijkheden van respijtzorg. Een familielid, vrijwilliger of een beroepskracht kan de zorg voor de naaste tijdelijk overnemen, zodat de mantelzorger er even tussen uit kan. Een andere mogelijkheid van respijtzorg is de dagopvang of een logeeradres voor de naaste. Voorafgaand aan deze vraag is het begrip eerst toegelicht.

Van de respondenten maakt 9% gebruik van respijtzorg en 91% maakt geen gebruik. 11% maakt geen gebruik maar wil dat wel graag.

Vervolgens is gevraagd van welke respijtzorg men gebruik maakt of graag gebruik zou willen maken. Deze toelichtingen staan in bijlage 4 en op de volgende pagina zijn deze samenvattend weergeven.



Respijtzorg

Respondenten die gebruik maken van respijtzorg geven onder andere aan dat hun naaste naar de dagopvang, familie, vrienden, zorgboerderij of andere organisaties gaat. Een respondent geeft aan dat een maatje langskomt die met de naaste naar de supermarkt gaat.

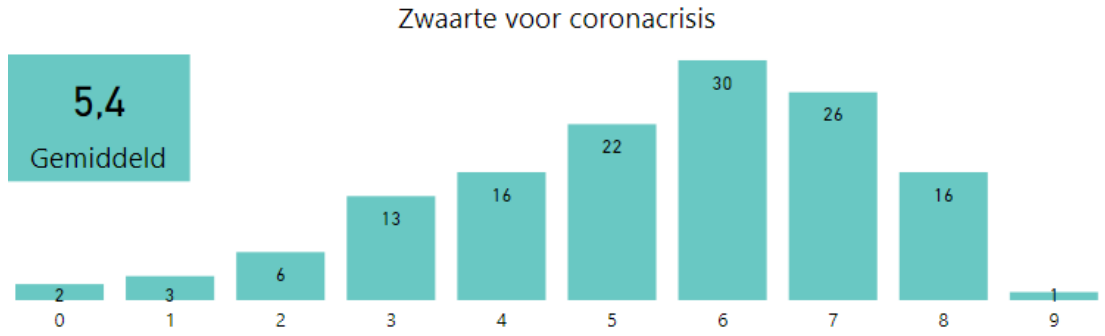
Respondenten die geen gebruik maken van respijtzorg, maar dat wel graag zouden willen, geven aan dat zij dit zouden willen, zodat zij zelf er tussenuit kunnen. Ook geeft een respondent aan hier behoefte aan te hebben bij ad hoc incidenten wanneer hij of zij zelf als mantelzorger uitvalt.

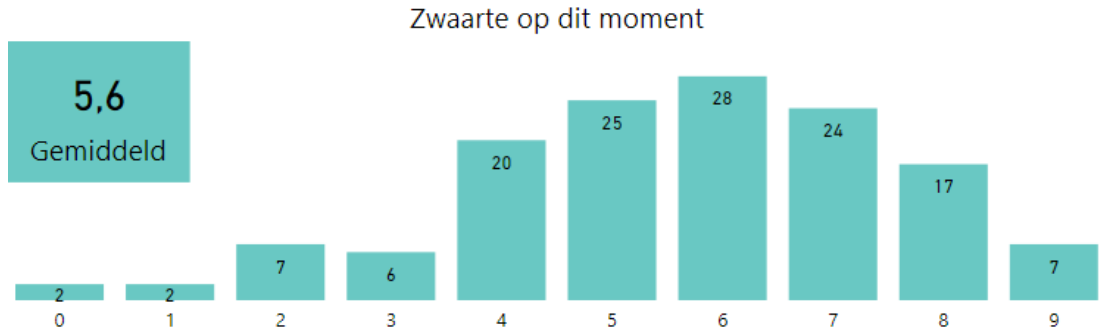
Ervaringen met het geven van mantelzorg

Aan de respondenten is gevraagd hoe zij het zorgen voor een ander ervaren. Zij konden de zwaarte van het geven van de zorg beoordelen, zowel op dit moment als voor de coronacrisis. Waarbij een score van 0 staat voor helemaal niet zwaar en 10 voor veel te zwaar.

Hieruit blijkt dat zorg gemiddeld zwaar wordt ervaren. Gemiddeld geeft met een 5,4.

Het verschil in zwaarte op dit moment en voor de coronacrisis is minimaal.





Ervaringen met het geven van mantelzorg

Aan de respondenten is gevraagd of zij door het verlenen van zorg spanning ervaren. Hieruit blijkt dat:

- 48% ervaart spanning op het gebied van tijd. Door het verlenen van zorg hebben zij het gevoel in tijdsdruk te zitten;
- 45% ervaart spanning op het gebied van gezondheid. Het verlenen van zorg heeft invloed op hun lichamelijke gezondheid;
- 44% ervaart spanning op het emotioneel gebied. Door het verlenen van zorg ervaren zij meer negatieve gevoelens;
- 37% ervaart spanning op het gebied van balans. Door het verlenen van zorg ervaren zij spanning in zorgtaken en privé leven;
- 36% ervaart spanning op werkgebied. Het verlenen van zorg in combinatie met werken ervaren zij als lastig;
- 35% ervaart spanning op sociaal gebied. Door het verlenen van zorg hebben zij het gevoel dat relaties met anderen in de knel komen;
- 24% ervaart spanning op het gebied van ontwikkeling. Door het verlenen van zorg hebben zij het gevoel minder ruimte te hebben om henzelf te ontwikkelen in werk of via scholing.
- 23% geeft aan geen spanning te ervaren.

Ervaringen met het geven van mantelzorg

Vervolgens is gevraagd op welke gebieden respondenten ondersteuning wensen. Hieruit blijkt dat:

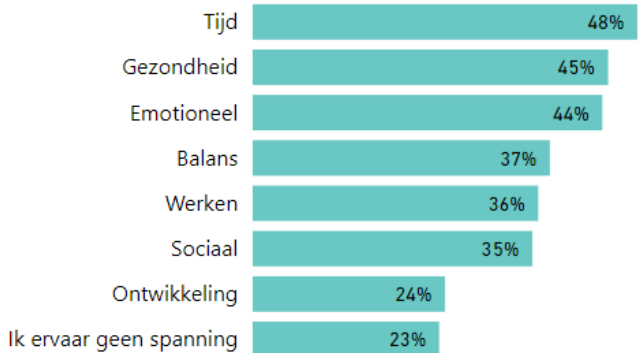
- 28% ondersteuning wenst op emotioneel gebied. Dit betreft ondersteuning in het omgaan met gevoelens die naar voren komen in de zorg voor een ander.
- 22% ondersteuning wenst op gebied van gezondheid. Dit betreft ondersteuning op het gebied lichamelijke gezondheid;
- 18% ondersteuning wenst op sociaal gebied. Dit betreft ondersteuning gebied van sociaal vlak. Bijv. in contact komen met anderen (mantelzorgers);
- 18% ondersteuning wenst op gebied van balans. Dit betreft ondersteuning bij het vinden van balans in zorgtaken en privé leven;
- 13% ondersteuning wenst op werk gebied. Dit betreft ondersteuning op het gebied van de combinatie mantelzorger zijn en werken;
- 12% ondersteuning wenst op gebied van tijd. Dit betreft ondersteuning op het gebied van tijdsindeling;
- 11% ondersteuning wenst op gebied van ontwikkeling. Dit betreft ondersteuning op het gebied van persoonlijke groei, zelfontwikkeling en/of scholing;
- 49% heeft (nog) geen behoefte aan ondersteuning.

Ervaringen met het geven van mantelzorg

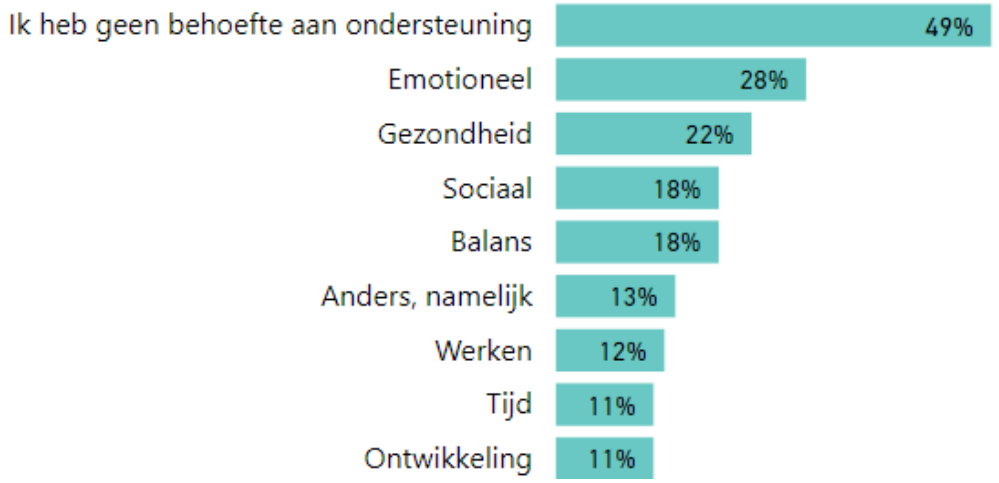
Wanneer de ervaren spanning wordt vergeleken met de gewenste ondersteuning, valt op dat:

- De top drie van ervaring spanning is op gebied van tijd (48%), gezondheid (45%) en emotioneel (44%);
- De top drie van gewenste ondersteuning is op gebied van emotioneel (28%), gezondheid (22%), sociaal (18%) en balans (18%);
- Respondenten geven veelal aan wel spanning te voelen, maar geen behoefte aan ondersteuning te hebben op dat gebied.
- 49% geeft aan (nog) geen behoefte te hebben aan ondersteuning.

Ervaren spanning op gebieden
Meerdere antwoorden mogelijk



Gewenste ondersteuning
Meerdere antwoorden mogelijk

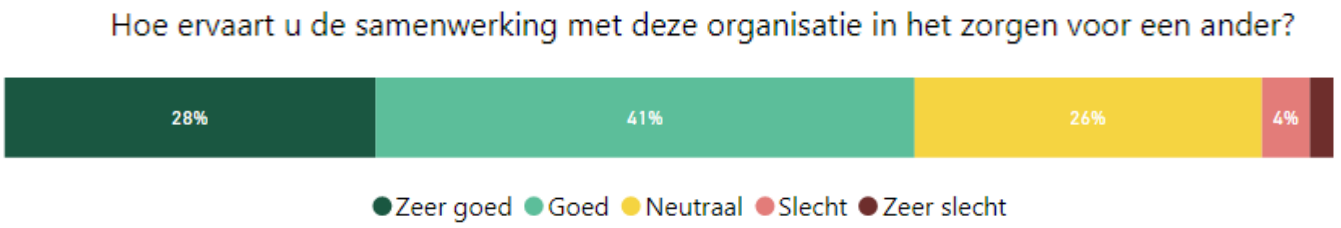


Samenwerking met zorgorganisatie(s)

Ten slotte zijn aan de respondenten vragen gesteld over de samenwerking met zorgorganisatie(s) die zorg verlenen aan de persoon voor wie zij zorgen.

Hieruit blijkt dat circa 20% van de personen waarvoor gezorgd wordt geen hulp ontvangt van een zorgorganisatie. De andere 80% krijgt voornamelijk hulp van CarintReggeland (22%), Zorggroep Sint Maarten (14%) en Maartje (13%). In bijlage 6 staan de antwoorden die bij 'anders, namelijk' zijn gegeven. Hierbij gaat het om verschillende organisaties.

De samenwerking met de organisaties wordt over het algemeen als (zeer) goed ervaren, 69% van de respondenten geeft dit aan. Circa een kwart van de respondenten is neutraal over de samenwerking.



Zorgorganisaties waarvan naaste hulp ontvangt

Betreft de organisatie die het hoogste aantal uren zorg verleent aan de persoon

Antwoordbeschrijving	Percentage	Aantal
CarintReggeland	22%	31
Anders, namelijk.....	22%	30
Diegene voor wie ik zorg ontvangt geen hulp van een zorgorganisatie	19%	26
Zorggroep Sint Maarten	14%	20
Maartje	13%	18
T-Zorg	9%	13
Zorggroep Manna	7%	9
Twentse Zorgcentra	6%	8
BTK Zorg	4%	6
BiOns	4%	5
Mediant	3%	4
Aveleijn	1%	2
Totaal	**100%**	**172**

Samenwerking met zorgorganisatie(s)

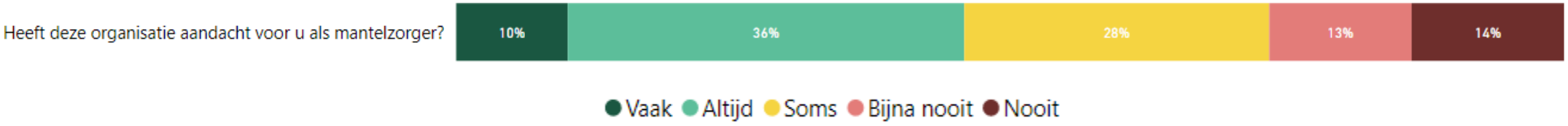
Aan de respondenten is gevraagd in hoeverre de organisatie die aan hun naaste zorg verleent, aandacht heeft voor hem of haar als mantelzorger. 46% van de respondenten geeft aan de organisatie vaak tot altijd aandacht voor hem of haar geeft. 28% van de respondenten geeft aan dat er soms aandacht voor hen is en circa een kwart van de respondenten (27%) geeft aan dat er (bijna) nooit aandacht voor hen is.

Vervolgens is gevraagd op welke manier organisaties wel of geen aandacht voor hen hebben. Deze toelichtingen staan in bijlage 7 en hieronder is een samenvatting weergeven:

Respondenten die aangeven dat er aandacht voor hen is als mantelzorger geven aan de zorgverleners oog voor hen hebben als mantelzorger. Ze bieden een luisterend oor en praten met hen. Er wordt belangstelling getoond. Ook kunnen ze als mantelzorger bij hen terecht voor vragen, advies en tips.

Respondenten die aangeven dat er soms aandacht voor hen is vanuit de zorgorganisatie geven aan dat er wel een algemeen praatje wordt gemaakt, maar vaak is dit meer informerend van aard.

Respondenten die aangeven dat er bijna nooit aandacht voor hen is als mantelzorger geven aan dat er matige communicatie is. Er is geen aandacht voor de taken die de mantelzorger heeft overgenomen en er is onvoldoende aandacht voor hoe het gaat met de mantelzorger zelf.



Verdieping: Groepen mantelzorgers

Tot nu toe zijn de resultaten van alle respondenten tezamen weergeven. Wanneer de achtergrondkenmerken en de zorgsituatie van de respondenten wordt gecombineerd kunnen een aantal groepen mantelzorgers worden onderscheiden. Het is van belang om deze groepen te onderscheiden, omdat bij deze groepen specifieke aandachtspunten gelden. Het is mogelijk dat een respondent tot twee groepen behoort, bijvoorbeeld zowel onder de groep werkende mantelzorgers als de groep mantelzorger die zorgt ouders. De groepen die in dit onderzoek naar voren komen, komen grotendeels overeen met de groepen die door Movisie zijn gedefinieerd*.

De volgende groepen komen het meeste voor in dit onderzoek en hebben we onderscheiden:

- 39% van de respondenten is een werkende mantelzorger (n=62);
- 33% van de respondenten hoort tot de groep oudere mantelzorgers (65+) (n=58);
- 4 respondenten (3%) behoren tot de groep jonge mantelzorgers (JMZ'ers) (tot 25 jaar);
- 44% van de respondenten zorgt voor zijn of haar partner (n=82);
- 40% van de respondenten zorgt voor zijn of haar ouder(s) (n=75);
- 16% van de respondenten zorgt voor zijn of haar kind (n=30).

Op de volgende pagina's geven de uitkomsten van de groep jonge mantelzorgers en mantelzorgers van een kind slechts een indicatie en zijn niet betrouwbaar voor de gehele populatie, vanwege de lage response. Daarnaast is de afkorting MZ gebruikt voor mantelzorger.

*Movisie (2019) Groepen Mantelzorgers. Bron: https://www.movisie.nl/artikel/groepen-mantelzorgers

Verdieping: Groepen mantelzorgers

De mate waarin mantelzorgers op de hoogte zijn van de het aanbod van mantelzorgondersteuning in de gemeente Losser verschilt per groep. Alle werkende mantelzorgers en de meeste oudere mantelzorgers (83%) zijn op de hoogte van het aanbod van ondersteuning voor mantelzorgers. Jonge mantelzorgers zijn het minst op de hoogte van het ondersteuningsaanbod.

Tevens is een verschil te zien tussen de groepen over waar men zich kan aanmelden voor mantelzorgondersteuning. De werkende mantelzorger, oudere mantelzorger en mantelzorger van een kind of partner weten het beste waar zij zich kunnen melden. De jongere mantelzorger en mantelzorger van een ouder weten dit in mindere mate.

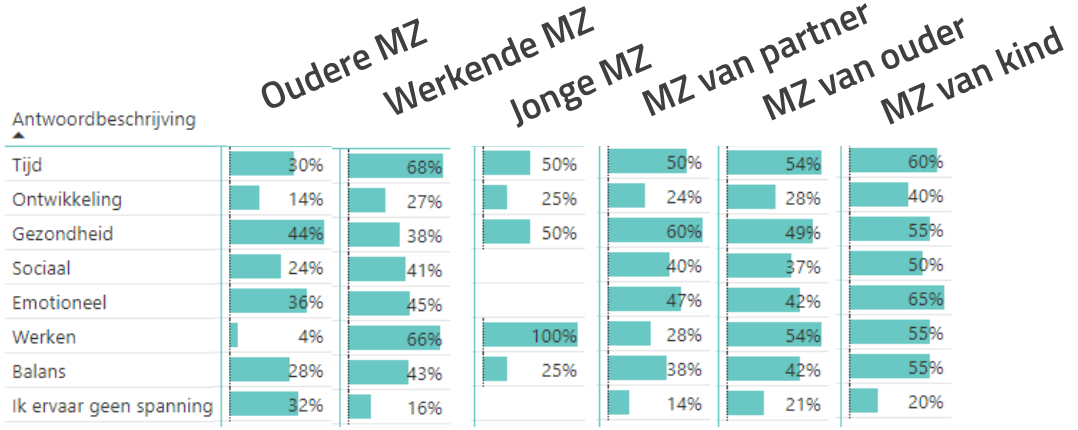
	Bent u op de hoogte van het aanbod van ondersteuning voor mantelzorgers in de gemeente Losser?			Weet u waar u zich kunt aanmelden voor mantelzorgondersteuning?	
	Ja, ben ik van op de hoogte	Ja, wel eens van gehoord	Nee, niet van op de hoogte	Ja	Nee
Oudere MZ	49%	34%	16%	71%	29%
Werkende MZ	100%			100%	
Jongere MZ		25%	75%	25%	75%
MZ van partner	41%	23%	36%	51%	49%
MZ van ouder	21%	38%	42%	39%	61%
MZ van kind	31%	34%	34%	59%	41%

Verdieping: Ervaren spanning groepen mantelzorgers

Wanneer de ervaren spanning per mantelzorggroep wordt uitgesplitst, valt het volgende op:

- Bijna alle groepen mantelzorgers, behalve de oudere mantelzorger, ervaren spanning op het gebied van tijd. Door het verlenen van zorg hebben zij het gevoel in tijdsdruk te zitten;
- Vooral mantelzorgers van een kind ervaren spanning op het gebied van ontwikkeling. Door het verlenen van zorg hebben zij het gevoel minder ruimte te hebben om zichzelf te ontwikkelen in werk of via scholing.
- Vooral de oudere mantelzorger ervaart geen spanning op sociaal gebied, de andere groepen ervaren meer spanning op dit gebied. Door het verlenen van zorg hebben zij het gevoel dat relaties met anderen in de knel komen;
- We zien dat de meeste groepen mantelzorgers, behalve de oudere en jongere mantelzorger, spanning ervaren in de combinatie van zorgtaken en privé leven (balans).

Ervaren spanning op gebieden
Meerdere antwoorden mogelijk

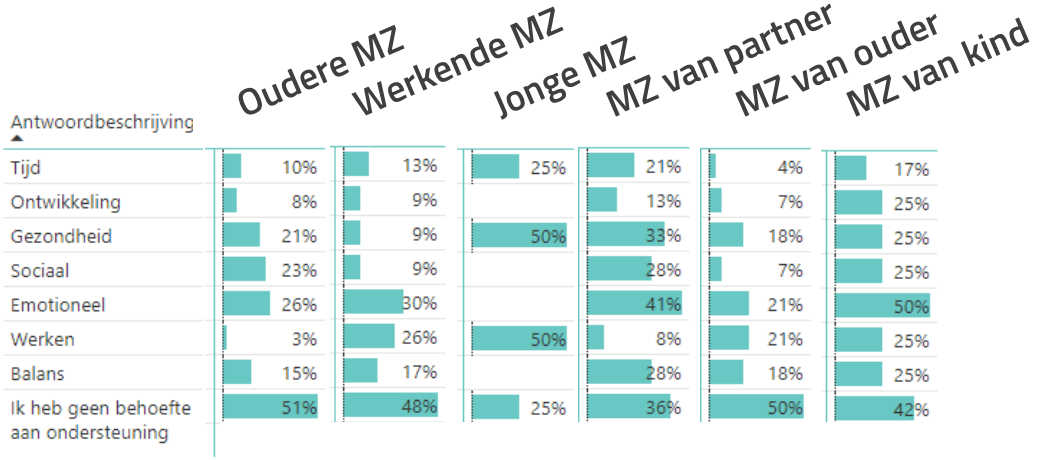


Verdieping: Gewenste ondersteuning groepen mantelzorgers

Wanneer de gewenste ondersteuning per mantelzorggroep wordt uitgesplitst, valt het volgende op:

- Vooral jonge mantelzorgers en de mantelzorgers van een partner wensen ondersteuning op het gebied van tijdsindeling;
- Mantelzorgers van een kind geven aan behoefte te hebben aan ondersteuning op het gebied van persoonlijke groei, zelfontwikkeling en/of scholing (ontwikkeling);
- Opvallend is dat mantelzorgers van een kind en partner vooral behoefte hebben aan ondersteuning in het omgaan met gevoelens die naar voren komen in de zorg voor een ander (emotioneel);
- Te zien is dat ongeveer de helft (nog) geen behoefte heeft aan ondersteuning.

Gewenste ondersteuning
Meerdere antwoorden mogelijk



Resultaten kwalitatief onderzoek

De resultaten van de focusgroepen worden op de volgende pagina's weergeven. De resultaten zijn als volgt weergeven:

- Focusgroep met mantelzorgers
- Focusgroep met professionals
- Focusgroep met Stichting Fundament



Focusgroep en interviews met mantelzorgers

Door middel van twee online bijeenkomsten is er gesproken met drie mantelzorgers en een mantelzorgmakelaar, tevens ex-mantelzorger. Daarnaast zijn vijf mantelzorgers telefonisch geïnterviewd. Er zijn acht mantelzorgers gebeld, waarvan er drie niet geïnterviewd wilden worden.

In de tabel hieronder zijn de achtergrondkenmerken van de gesproken mantelzorgers weergeven. Te zien is dat elke leeftijdsgroep en de groep voor wie men zorgt vertegenwoordigd is. Daarnaast is gesproken met zowel werkenden als niet-werkende mantelzorgers.

In de focusgesprekken en interviews is met name ingegaan op:

- Welke ondersteuning ontvangen mantelzorger en hun naaste op dit moment?
- Welke ondersteuning wil je als mantelzorger voor jezelf en je naaste ontvangen?
- Hoe heb je de hulp/zorg gevonden en waar ga je zoeken als je iets nodig hebt?
- Hoe ervaar je de ondersteuning en samenwerking met de gemeente, Stichting Fundament en de zorgorganisaties?

Leeftijd	Aantal	Zorgen voor
18-24 jaar	1	Ouder
45-54 jaar	3	Kind, ouder of oom
55-64 jaar	2	Ouder
75-84 jaar	2	Partner
85 jaar of ouder	1	Partner

Welke ondersteuning ontvangen mantelzorger en naaste op dit moment?

In de gesprekken is gevraagd naar de ondersteuning die de mantelzorgers en hun naaste op dit moment ontvangen. Door de mantelzorgers wordt het volgende aangegeven:

Professionele ondersteuning voor de naaste

De ondersteuning die voor de naaste is ingezet varieert van hulp in de huishouding, thuiszorg, psychiater en GGZ verpleegkundigen van Mediant, fysiotherapie, school voor chronisch zieke leerlingen en de praktijkondersteuner GGZ.

Respijtzorg

Vier van de zorgvragers maken gebruik van respijtzorg, namelijk van de zorgboerderij, dagbesteding bij de Losserhof & Stichting Maartenstede en inzet van een professional die thuis op zorgvrager past. Eén van de oudere mantelzorgers ervaart schroom om gebruik te maken van respijtzorg; hij wil het zelf doen en vindt het egoïstisch om iemand te vragen de zorg over te nemen.

Ondersteuning voor de mantelzorger

Eén mantelzorger krijgt ondersteuning van een mantelzorgmakelaar en één mantelzorger heeft in haar eigen netwerk een ervaringsdeskundige gevonden die haar steunt in het proces. Drie mantelzorgers hebben een familielid/vriendin werkzaam in de zorg of bij gemeente die de weg kent en hen helpt bij het regelen van de zorg. De overige zes geïnterviewde mantelzorgers ontvangen geen steun bij het zorgen voor hun naaste.

Welke ondersteuning wil je als mantelzorger voor jezelf en je naaste ontvangen?

In de gesprekken met mantelzorgers is gevraagd naar welke ondersteuning de mantelzorger voor henzelf en hun naaste zouden willen ontvangen. Uit de gesprekken komen praktische en emotionele wensen voor ondersteuning naar voren:

Praktische regelzaken

Iemand die meedenkt, ondersteunt en helpt bij praktische regelzaken. Met name in de beginfase waarin iemand mantelzorger wordt. Genoemd wordt de hulp bij:

- Het vinden van de weg naar zorg- en ondersteuningsmogelijkheden;
- Het regelen van praktische zaken, zoals het aanvragen van een indicatie voor zorg en hulpmiddelen;
- Het vinden van passende dagbesteding en/of activiteiten voor de zorgvrager;
- Het contact met de werkgever van de mantelzorger in het bespreekbaar maken van de zorg.

Emotionele proces van mantelzorger

Iemand die meedenkt, ondersteunt en helpt bij het emotionele proces van de mantelzorger en zijn/haar gezins)systeem. Gewenst is iemand die kijkt naar de impact van de ziekte op het (gezins)systeem en hen coacht en steunt in het hanteren van de situatie en het loslaten van dingen. Die tevens de mantelzorger steunt om te bereiken dat de zorgvrager hulp wil ontvangen (van anderen) uit het persoonlijke en professionele netwerk.

Welke ondersteuning wil je als mantelzorger voor jezelf en je naaste ontvangen?

Maatwerk ondersteuning

Maatwerk ondersteuning vanuit gemeente bij de inzet van ondersteuning/begeleiding en hulpmiddelen. Korte termijn hulp kan voorkomen dat zorgvragers op lange termijn een beroep doen op extra zorginzet. Voorbeelden zijn: het mede financieren van een douche aanpassing, zodat er geen inzet van zorgmedewerkster nodig is, hulp bij het huishouden, zodat de mantelzorger langer op de been blijft en de zorgvrager thuis kan blijven wonen.



Wat zijn de wensen van mantelzorgers omtrent het vinden van informatie?

In de gesprekken zijn de wensen van mantelzorgers uitgevraagd rondom het vinden van informatie en waar hun informatiebehoeften liggen.

Uit de gesprekken komen drie hoofditems naar voren:

- Wensen voor het vinden van de weg in zorgland;
- Wensen ondersteuning door en voor mantelzorgers;
- Belang van aandacht voor jonge mantelzorgers.

De drie hoofditems worden op de volgende pagina's toegelicht.



Wensen voor het vinden van de weg in zorgland

Het zoeken naar informatie kost veel tijd en energie, aldus mantelzorgers. Zij geven aan dat het erg lastig is om de juiste informatie te vinden. Alle mantelzorgers geven aan dat de informatie die te vinden is op de website van de gemeente te summier is en niet voldoet aan de wensen. Via het eigen sociale netwerk vonden zij uiteindelijke de gewenste informatie.

Andere vindplaatsen van informatie zijn: Google, de mantelzorgmakelaar, website en loket van de gemeente, het Zorgpunt en verschillende zorgorganisaties. Hieruit komt de wens voort voor meer ondersteuning bij het vinden van de (juiste) weg in de zorg.

Mantelzorgers geven behoefte te hebben aan de volgende informatie:

- Een centrale fysieke plek waar mantelzorgers informatie kunnen vinden over:
  - De wet- en regelgeving; wat is (er mogelijk) in de Wmo en de Wlz?;
  - Hoe en waar vraag je een indicatie aan voor zorg/hulp(middelen) en waar moet je op letten?
  - De ondersteuningsmogelijkheden binnen de gemeente Losser;
  - Het bestaan van de mantelzorgconsulent en mantelzorgondersteuning door Stichting Fundament;
  - De mogelijkheid voor onafhankelijke cliëntondersteuning en keukentafelgesprek zonder zorgvrager;
  - De gecontracteerde zorgorganisaties: contactgegevens en kort overzicht van het aanbod.
- Een digitale plek waar de bovengenoemde informatie online te vinden is.

Zowel voor de fysieke als digitale plek noemen de mantelzorgers de gemeente en specifiek het Wmo-loket.

Wensen ondersteuning door en voor mantelzorgers

Uit de verdiepende gesprekken met de mantelzorgers blijkt dat de behoefte aan lotgenotencontact verschilt per persoon. Verschillende factoren zijn hierop van invloed, zoals het wel/niet aanwezig zijn van een persoonlijk netwerk, wel/niet aanwezig zijn van ondersteuning van professionals, het wel/niet beschikken over tijd en het hebben van emotionele ruimte voor de verhalen van anderen.

In de behoefte aan ondersteuning van lotgenoten hebben de mantelzorgers het volgende genoemd:

- Een online platform waar mantelzorgers ervaringen en informatie kunnen delen;
- Fysieke informatieve bijeenkomsten die helpen bij het vervullen van de mantelzorgrol. En bijeenkomsten waar ervaringen gedeeld kunnen worden met andere mantelzorgers in een vergelijkbare zorgsituatie en levensfase;
- Fysieke of online lotgenotencontact op diverse tijdstippen: overdag, in het weekend en ook ‘s avonds;
- De inzet van een mantelzorgbuddy die in één op één contact vanuit eigen ervaring andere mantelzorgers ondersteunt. De buddy is iemand van ongeveer dezelfde leeftijd en aansluit bij de belevingswereld van de mantelzorger. We zien vooral dat bij jonge mantelzorgers een buddy een grote meerwaarde kan hebben.

Belang van aandacht voor jonge mantelzorgers

Drie geïnterviewde mantelzorgers benadrukken ieder op hun eigen manier de aandacht voor jonge mantelzorgers. Zo wordt gesteld dat deze jonge mantelzorgers levenslang broer, zus of kind blijven van een gezinslid met zorg.

- De ouder van een kind met zorg ziet dat haar andere kinderen gebaat zijn bij inzet van een ervaringsmaatje en het project JMZ GO!. Zij geeft aan dat jonge mantelzorgers later meer risico lopen op gezondheidsproblemen of vastlopen in het werk.
- De jong volwassen mantelzorger die vanaf haar kinderjaren zorgen heeft en nu zorgt voor een van haar ouders, bevestigt dit beeld: zij heeft een burn-out door de zwaarte van de zorg.
- De oudere mantelzorger geeft aan dat ze vroeger aandacht voor haarzelf heeft gemist en hulp bij het hanteren van de situatie. De school had hierin een signalerende en verwijzende rol kunnen spelen.

Uit deze drie voorbeelden blijkt dat het tijdig signaleren van jonge mantelzorgers belangrijk is, het in beeld hebben van jonge mantelzorgers en dat zij tevens ondersteuning krijgen, zoals gerealiseerd is binnen JMZ GO! (bijv. lotgenoten contact, één op één gesprekken etc.). Deze ondersteuning kan ook preventieve ondersteuning zijn om toekomstige verergering van problematiek te voorkomen.

Ervaringen met ondersteuning van gemeente

In de gesprekken geven alle mantelzorgers aan dat ze contact hebben gehad met de gemeente Losser voor o.a. het aanvragen van hulpmiddelen of inzet van huishoudelijke hulp of zorg. De ervaringen met de gemeente zijn zowel positief als negatief.

Positief waren mantelzorgers over het feit dat medewerkers meedenken over het zoeken naar passende hulp. Over het keukentafelgesprek wordt aangegeven dat medewerkers vanuit de gemeente aandacht voor hen hebben als mantelzorger en hen bij het gesprek betrekken. Tevens werd in een aantal gevallen na het keukentafelgesprek snel een indicatie afgegeven voor o.a. huishoudelijke hulp, Wlz en respijtzorg.



Ervaringen met ondersteuning van gemeente

Daarnaast zijn er ook minder positieve geluiden. Mantelzorgers geven aan dat medewerkers van de gemeente niet altijd op de hoogte lijken te zijn van de regelingen en de ondersteuningsmogelijkheden voor specifiek mantelzorgers binnen de eigen gemeente. Daarnaast wordt informatie gemist over de kwaliteit van de gecontracteerde zorgaanbieders en waar men terecht kan bij klachten over een zorgaanbieder.

Tevens geven mantelzorgers aan dat gemaakte afspraken niet altijd worden nagekomen, ze soms erg lang moeten wachten op een reactie op een aanvraag en dat ze bij verschillende medewerkers van de gemeente dezelfde informatie over de situatie moeten aanleveren. Mantelzorgers hebben het gevoel overal zelf achteraan te moeten en geven aan dat dit veel energie kost. Daarnaast wensen ze meer betrokken te worden in het proces rondom het keukentafelgesprek en de ondersteuning die wordt toegekend. Ook wensen zij na toekenning van ondersteuning meer betrokken te willen worden.

Ervaring met ondersteuning van zorgorganisaties

In de gesprekken met de mantelzorgers is gevraagd naar de ervaringen die zij hebben met de ondersteuning van de zorgorganisatie die zorgt voor hun naaste.

Mantelzorgers zijn over het algemeen positief over de ondersteuning vanuit de zorgorganisaties. Zij hechten veel waarde aan dat verzorgenden soms iets “extra” doen voor hun cliënt en dat er belangstelling is voor hoe het met de mantelzorger gaat (erkenning). Toch blijkt bij sommige zorgprofessionals de aandacht voor de mantelzorger te ontbreken.

Uit de verhalen van de mantelzorgers blijkt dat het soms flink mis kan gaan. Namelijk dat in een aantal gevallen de familie helemaal niet wordt betrokken bij belangrijke beslissingen over de cliënt (in een gesloten setting) en dat de alertheid op signalen (als het niet goed gaat met de cliënt) wordt gemist door de zorgprofessionals.



Ervaring met ondersteuning van Stichting Fundament

Van de negen mantelzorgers die we hebben gesproken kennen vijf mantelzorgers Stichting Fundament en zijn op de hoogte van de ondersteuning die zij bieden in de gemeente Losser. Vier mantelzorgers kennen de mantelzorgconsulent en drie van hen hebben contact gehad met de mantelzorgconsulent.

De mantelzorgers die bekend zijn met de Stichting Fundament zijn positief over:

- De ondersteuning aan jonge mantelzorgers (JMZ GO! en het ervaringsmaatje);
- Het activiteitenaanbod vanuit Stichting Fundament voor mantelzorgers;
- De bijeenkomst in het kader van de dag van de mantelzorg in het gemeentehuis in 2019.

De mantelzorgers geven aan dat het aanbod van Stichting Fundament voor hun gevoel met name gericht is op de oudere mantelzorger (70+). Bij de communicatie vanuit de gemeente Losser ligt tevens de nadruk op ouderen. Mantelzorgers die zorgen voor een kind en/of die werk en zorg combineren krijgen naar hun gevoel geen/minder aandacht. Dit heeft ook te maken met het feit dat veel van de activiteiten die Stichting Fundament organiseert overdag plaatsvinden en vooral gericht is op de oudere doelgroep.

Een aantal mantelzorgers geven aan dat ze (nog) geen behoefte hebben aan ondersteuning vanuit Stichting Fundament bij het uitvoeren van hun mantelzorgtaken.

Focusgesprek met medewerkers van Stichting Fundament



Focusgesprek met Stichting Fundament

In het focusgesprek met Stichting Fundament is gesproken met de algemeen coördinator, de consulent jonge mantelzorgers & teamcoördinator van JMZ GO! en de consulent mantelzorg van Stichting Fundament.

Op dit moment staan er 230 mantelzorgers en ongeveer 55 tot 60 jonge mantelzorgers ingeschreven bij Stichting Fundament. Stichting Fundament heeft op dit moment zes vrijwilligers die ingezet kunnen worden. Er is steeds meer vraag naar ondersteuning door de inzet van vrijwilligers, dus zijn ze bezig met het werven van nieuwe vrijwilligers. Stichting Fundament geeft aan dat ze op dit moment meer vraag krijgen naar vrijwilligers dan beschikbaar is. De huidige populatie vrijwilligers is op leeftijd, om die reden worden er op dit moment gesprekken gevoerd met twee nieuwe jongere vrijwilligers.



Ondersteuningsaanbod van Stichting Fundament

Stichting Fundament biedt mantelzorgers, zowel individuele als groepsgerichte ondersteuning voor mantelzorgers

- JMZ GO! dat activiteiten organiseert om lotgenoten te ontmoeten 12- en 12+, cursussen, individuele ondersteuning en ervaringsmaatjes aan jonge mantelzorgers, deelname Week van de jonge Mantelzorger;
- Deelname aan het project 'Geboeid'. Dit project is uitgerold op de scholen van het Twents Carmel College en op basisscholen voor de leerlingen in groep 7-8 in Losser. Leerlingen bekijken een theatervoorstelling waarna zij in creatieve workshops onder leiding van kunstenaars zich verdiepen in het thema mantelzorg;
- Individuele ondersteuning aan volwassen mantelzorgers; huisbezoeken, spreekuur in de bieb, inzet van vrijwilligers bij mantelzorgers;
- Lotgenotencontact, mantelzorgbijeenkomsten, cursus 'Omgaan met dementie' en cursus 'De kunst van het zorgen en loslaten', online tekenworkshop;
- Het Mantelzorgboek: hierin staat alles wat de verzorgde nodig heeft in het geval de mantelzorger uitvalt;
- Voorbereiding voor start met Alzheimercafé in Losser;
- Informatie over aanbod Stichting Fundament door middel van persberichten in lokale media.

Naast bovenstaande activiteiten werkt Stichting Fundament samen met de formele zorg. Een overzicht hiervan staan in bijlage 8.

Impact corona op de ondersteuning door Stichting Fundament

Met Stichting Fundament is gesproken over de impact van de coronacrisis op de ondersteuning die zij bieden. Vanaf maart konden de huisbezoeken, fysieke bijeenkomsten en cursussen niet doorgaan. De start van het Alzheimercafé in Losser, waar een van de mantelzorgconsulenten vanaf het begin van het jaar aan heeft gewerkt, is uitgesteld.

Veel van de vaste ondersteuning is stil komen liggen, maar wanneer de regels het toelieten ging de consulent op huisbezoek en organiseerde bijeenkomsten. Daarnaast werden de mantelzorgers gebeld voor individuele ondersteuning en werd er een online tekenworkshop aangeboden. Alle ingeschreven (volwassen) mantelzorgers kregen een persoonlijke kaart vanuit Stichting Fundament. Tevens hebben alle inwoners van Losser via de huis-aan-huis bladen een kaartje ontvangen met daarop de contactgegevens van de mantelzorgconsulenten van Stichting Fundament.

De consulent jonge mantelzorgers onderhield contact via social media met de jonge mantelzorgers. Daarnaast werd gewandeld met jonge mantelzorger om met elkaar te kunnen praten. Vanuit JMZ GO! werden verschillende vakantieactiviteiten georganiseerd en werden cursussen online aangeboden. Tevens kregen alle leerlingen in Losser tijdens de eerste lockdown een kaartje/ goodybag vanuit JMZ GO!. Op verschillende manieren heeft Stichting Fundament geprobeerd om in contact te blijven met de (jonge) mantelzorgers in de gemeente Losser.



Welke ondersteuning willen mantelzorgers?

In het gesprek met Stichting Fundament wordt aangeven dat mantelzorgers behoefte hebben aan de volgende ondersteuning:

- Financiële ondersteuning (bijv. voor aanschaf hulpmiddelen);
- Persoonlijke waardering (erkenning dat het werk dat ze doen belangrijk is);
- Respijtzorg mogelijkheden om toe te komen aan henzelf zonder de ander tekort te doen;
- Praktische ondersteuning, zoals bijvoorbeeld hulp bij onderhoud tuin;
- Jonge mantelzorgers hebben behoefte aan lotgenotencontact met leeftijdgenoten;
- Jonge mantelzorgers hebben behoefte aan ondersteuning bij het omgaan met piekeren, negatieve gedachten/gevoelens, een luisterend oor, begrip en aan iemand die meedenkt en tips kan geven.



Samenwerking Stichting Fundament en gemeente

Stichting Fundament geeft aan dat:

- Er tweewekelijks casussen besproken worden met vertegenwoordigster van de afdeling WIJZ (Werk Inkomen Jeugd en Zorg). Dit leidde tot 8 verwijzingen naar de mantelzorgconsulent en 3 verwijzingen naar JMZ GO!.
- Er goed contact is met medewerkers van zorgloket; staan open voor de bevindingen en advies. De ene medewerker heeft meer oog voor draagkracht van de mantelzorger dan de ander.
- Stichting Fundament regelmatig contact heeft met verantwoordelijk beleidsambtenaar over inhoud en evaluatie meerjarenplan mantelzorgondersteuning en de inhoud en uitvoering van de mantelzorgwaardering.

Focusgesprek met zorgaanbieders in Losser



Focusgesprek met zorgorganisaties uit de gemeente Losser

Voor dit onderzoek zijn de zorgorganisaties in Losser uitgenodigd om deel te nemen aan een focusgesprek. Hier hebben meerdere organisaties op gereageerd.

Er is gesproken met de wijkverpleegkundige van CarintReggeland, de zorgmanager van BiOns, de directeur van Aster Zorg, de integraal consulent van de gemeente Losser en de praktijkondersteuner (POH'er) Huisartsenpraktijk 't Veld. GGZ-professionals zijn niet ingegaan op de uitnodiging voor dit onderzoek.

Mantelzorgers in beeld

De aanwezige organisaties geven aan voornamelijk hulp te verlenen aan de oudere doelgroep (60+). Hierdoor hebben zij vooral zicht op de partners en (klein)kinderen van deze ouderen. Het grootste deel van die ouderen heeft dementie. Dementie is een sluimerend proces en speelt 24/7. De zorgprofessionals zien dat partners vaak overbelast zijn.

Bij de POH'er zijn de mantelzorgers van een kind in beeld

Op de hoogte van ondersteuningsaanbod

De zorgprofessionals geven aan op de hoogte te zijn van het ondersteuningsaanbod voor jonge en oudere mantelzorgers. Zij geven aan dat het ondersteuningsaanbod voor de tussengroep (ca. 23-67 jaar) ontbreekt. Dit zou te maken kunnen hebben met het feit dat deze groep mogelijk minder snel aanklopt voor hulp, omdat ze een sociaal netwerk hebben. Als ze wel aankloppen gaat het meestal om GGZ-problematiek.

Samenwerking met mantelzorgers door de formele zorg

Op de vraag hoe de samenwerking is tussen de zorg en de mantelzorger geven de zorgorganisaties de volgende antwoorden:

- De mantelzorgers worden betrokken bij het zorgplan;
- Er is afstemming over de inzet van de mantelzorger bij zorgtaken of huishoudelijke werkzaamheden;
- Huishoudelijk medewerkers en zorgmedewerkers zijn er primair voor de cliënt. De wijkverpleegkundige let wel op signalen van overbelasting en bespreekt dit tussentijds of in de evaluatie. Zij verwijst door naar gemeente of Stichting Fundament;
- Huishoudelijk medewerkers en zorgmedewerkers komen in spagaat als ze mantelzorger willen ontlasten door taken uit te voeren die niet geïndiceerd zijn. Ze belasten de mantelzorger juist wanneer ze taken die ze niet meer mogen uitvoeren bij de mantelzorger neerleggen. Ze kijken dan naar mogelijkheden in het persoonlijke netwerk van de zorgvrager;
- De POH-er is alert op belastbaarheid van de mantelzorger. Deze heeft korte lijnen met thuiszorgorganisatie en de casemanager dementie;
- De gemeente heeft aandacht voor de cliënt en het systeem inclusief de mantelzorger; wat doet de mantelzorger? Wat is de impact van mantelzorg? Hoe gezond is hij/zij en is er een steunnetwerk?;
- Aster Zorg wil de medewerkers die de aanvraag voor huishoudelijke hulp behandelen bijscholen in het oppikken van signalen van overbelasting bij mantelzorgers.

Zorgorganisaties en bekendheid met ondersteuningsmogelijkheden

Zorgorganisaties geven aan dat ze zijn bekend met de volgende ondersteuningsmogelijkheden in de gemeente Losser:

Stichting Fundament

Stichting Fundament is bekend bij de aanwezigen. Wel vragen zij zich af of hun eigen zorg-medewerkers op de hoogte zijn van het ondersteuningsaanbod dat Stichting Fundament biedt. De aanwezigen kennen de mantelzorgconsulent (nog) niet persoonlijk.

Vrijwilligers

De zorgorganisaties merken op dat er steeds minder vrijwilligers zijn. De vraag ligt hoger dan het aanbod. De consulent van Stichting Fundament denkt wel mee. Soms moet er wat langer gewacht worden op een reactie. Tip vanuit zorgorganisaties is om juist nu vrijwilligers te werven die thuis zijn komen te zitten door de coronacrisis.

Respijtzorg

De zorgorganisaties zijn niet bekend met de respijtmogelijkheden binnen Losser. De zorgorganisaties weten dat Maartens-Stede af en toe iemand opneemt als respijtmogelijkheid. De medewerker van de gemeente geeft aan dat zij weinig aanvragen voor respijtmogelijkheden voor in het weekend ontvangen.

De inschatting van de geïnterviewden is dat de meeste zorgprofessionals niet op de hoogte zijn van de ondersteuningsmogelijkheden en de behoeften van mantelzorgers.

Behoefte aan ondersteuning voor mantelzorgers

Ondersteuningsbehoeften van mantelzorgers volgens zorgaanbieders:

- Stem het tijdstip van de activiteiten af op de levenssituatie van de mantelzorger. Bijv. tot 15.30 uur, omdat dan de naaste van de dagopvang terugkomt;
- Mantelzorgers konden eerder beroep doen op huishoudelijke ondersteuning. Het is een groot gemis voor mantelzorgers dat dit nu niet meer mogelijk is;
- Overname van praktische taken van de mantelzorger; huishouden en tuinonderhoud;
- Behoefte aan begeleiding bij eenzame periode (blijkt uit onderzoek naar behoefte aan informele zorg door Aster Zorg).



Samenwerking tussen formele en informele zorg

Zowel Stichting Fundament als de geïnterviewde zorgorganisaties onderschrijven het belang van contact tussen de formele en informele zorg (mantelzorg en zorgvrijwilligers).

Formele zorgorganisaties en informele zorgorganisaties ontmoeten elkaar:

- In de werkgroep Losser dementievriendelijk onder leiding van beleidsambtenaar.
- In de werkgroep WIJZ (Werk Inkomen Jeugd en Zorg). De consulenten van de gemeente overleggen met professionals uit formele en informele zorg. Sommige consulenten werken ook bij de huisarts. Ze krijgen veel vragen over de inzet van de huishoudelijke hulp of vragen die te maken hebben met overbelasting. WIJZ heeft goed contact met de mantelzorgconsulent van Stichting Fundament.
- In het structurele overleg tussen formele en informele zorg. Dit overleg is belangrijk voor informatie uitwisseling, afstemming en doorverwijzen. De laatste keer was oktober 2019. Mantelzorgconsulent en de ouderenadviseur van Stichting Fundament zetten zich in om dit overleg nieuw leven in te blazen.
- Tussentijds door naar elkaar te verwijzen of voor casusoverleg. De mantelzorgconsulent verwijst naar andere (in)formele organisaties wanneer de hulpvraag te zwaar is voor een vrijwilliger of de mantelzorger langere tijd psychosociale hulp nodig heeft. De medewerkers van zorgorganisaties en gemeente vragen advies aan Stichting Fundament en verwijzen naar hen door.

Daarnaast worden mogelijkheden/samenwerking gezien voor kennisuitwisseling over gespreksvoering met mantelzorgers door Stichting Fundament.

Conclusies en aanbevelingen



Conclusies en aanbevelingen

Doel en vragen in het mantelzorgonderzoek

Het doel van het onderzoek is om meer duidelijkheid te krijgen over de wensen en behoeften aan ondersteuning van de verschillende mantelzorgers in de gemeente Losser.

Centrale vragen in dit onderzoek zijn:

- In hoeverre zijn inwoners bekend met de ondersteuningsmogelijkheden?
- Hoe wordt de huidige ondersteuning ervaren en wat zijn wensen ten aanzien hiervan?
- Waar lopen mantelzorgers tegenaan en wat zijn wensen en behoeften qua ondersteuning?

Met de resultaten wil de gemeente Losser de hulp aan mantelzorgers in hun gemeente verder verbeteren.

Respondenten

In totaal hebben 188 respondenten deelgenomen aan het vragenlijstonderzoek. Kijkende naar de resultaten van het vragenlijstonderzoek kunnen zes verschillende groepen mantelzorgers worden onderscheiden. De verschillende groepen zijn goed vertegenwoordigd in het onderzoek (met uitzondering van de groep jonge mantelzorgers) en daarmee geven de uitkomsten een betrouwbaar beeld van de ervaringen van mantelzorgers.

Tevens is de verdeling van respondenten bij de focusgroepen representatief. Er is gesproken met negen mantelzorgers, uit elke leeftijdsgroep. Er is een bij deze groep een goede verdeling van voor wie men zorgt. In de focusgroepen is gesproken met zowel werkenden als niet-werkenden mantelzorgers.

Conclusies en aanbevelingen

In hoeverre zijn inwoners bekend met de ondersteuningsmogelijkheden?

Het blijkt dat 64% van de respondenten op de hoogte is, of wel eens heeft gehoord van het (mantelzorg)ondersteuningsaanbod in de gemeente Losser. Een derde van de respondenten is niet op de hoogte. De mantelzorgers die op de hoogte zijn van het aanbod zijn veelal door Stichting Fundament, de gemeente, (online) media of door een bekende gewezen op het ondersteuningsaanbod. De helft van de respondenten weet niet waar hij/ zij zich kan aanmelden voor mantelzorgondersteuning of is op de hoogte van het bestaan van een mantelzorgconsulent in de gemeente.

Uit de gesprekken met mantelzorgers komt naar voren dat mantelzorgers het lastig vinden om informatie te vinden die ze nodig hebben. Ze geven aan dat de informatie die te vinden is op de website van de gemeente te summier is en niet voldoet aan de wensen. Via het eigen sociale netwerk vonden zij uiteindelijke de gewenste informatie.

Mantelzorgers geven aan dat zij behoefte hebben aan een centrale plek, zowel digitaal als fysiek, waar zij informatie kunnen vinden over o.a. wet- en regelgeving, aanvragen van voorzieningen, de (mantelzorg)ondersteuningsmogelijkheden en zorgaanbieders.

In het gesprek met de zorgprofessionals kwam het vermoeden naar voren dat medewerkers van zorgorganisaties misschien niet voldoende op de hoogte zijn van de ondersteuningsmogelijkheden van mantelzorgers.

Conclusies en aanbevelingen

Aanbevelingen

- Het oprichten van een digitaal informatieplatform (website) waar informatie te vinden is over o.a. de wet- en regelgeving, aanvragen van voorzieningen, ondersteuningsmogelijkheden, respijtzorg, doorverwijzingen ziektebeelden, informatie gecontracteerde zorgaanbieders, een plek waar mensen een klacht kunnen indienen over gecontracteerde zorgaanbieders en met mogelijkheden voor uitwisseling tussen mantelzorgers zoals in een online community. Op deze manier krijgen mantelzorgers ondersteuning bij het vinden van de (juiste) weg in de mogelijkheden rondom zorg en ondersteuning voor hun naaste en de mogelijkheden voor henzelf. Daarnaast is het van belang om deze informatie ook op bestaande fysieke plekken beschikbaar te stellen.
- Er zou meer gebruik gemaakt kunnen worden van het aanbod van Stichting Fundament als consulenten van de gemeente mantelzorgers en hun naaste direct verwijzen naar bijvoorbeeld de mantelzorgconsulent of consulent jonge mantelzorgers van JMZ GO!. Daarmee zorgen zij niet alleen voor doorverwijzingen naar het voorliggende veld, maar zorgen zij tevens voor de bekendheid van de mantelzorgconsulenten.
- Continueer de werkgroep WIJZ, zodat wisselwerking tussen Stichting Fundament, als voorliggende voorziening, en de gemeente Losser blijft. Op deze manier kan Stichting Fundament doorverwijzen richting de gemeente voor geïndiceerde hulp wanneer hun ondersteuning niet meer toereikend is.
- Het informeren van alle zorgprofessionals in de gemeente Losser over de (mantelzorg) ondersteuningsmogelijkheden. Zij hebben nauw contact met zowel de mantelzorger als de naaste en kunnen een belangrijke signaleringsfunctie hebben bij de ondersteuningsbehoefte.

Conclusies en aanbevelingen

Hoe wordt de huidige ondersteuning ervaren en wat zijn wensen ten aanzien hiervan?

In de vragenlijst is gevraagd van welke ondersteuningsmogelijkheden mantelzorgers en hun naaste gebruik maken, of graag gebruik van zouden willen maken.

Ondersteuning aan mantelzorgers

Mantelzorgers maken voornamelijk gebruik van coaching/persoonlijke begeleiding, themabijeenkomsten, het Kulturhus, het Repaircafé en steun uit het eigen sociale netwerk. Zij zouden graag gebruik maken van respijtzorg, coaching/persoonlijke begeleiding of bijgestaan worden door een mantelzorgconsulent. Hierbij valt op dat men nu weinig gebruik maakt van ondersteuning van de mantelzorgzorgconsulent en respijtzorg, terwijl zij hier wel behoefte aan hebben. De verschillende vormen van respijtzorg (vervangende zorg) ontzorgen de mantelzorger.

Ondersteuning aan naasten

Naasten die gebruik maken van ondersteuning, maken voornamelijk gebruik van respijtzorg. Zij willen graag meer gebruik maken respijtzorgmogelijkheden en ontspanningsactiviteiten. De mantelzorgers uit de focusgroepen geven aan dat hun naaste professionele ondersteuning ontvangt. Een deel maakt gebruik van respijtzorg. Daarbij valt op dat een andere mantelzorger aangeeft schroom ervaart om gebruik te maken van respijtzorg. Wanneer specifiek gevraagd wordt naar respijtzorg in de vragenlijst, blijkt dat 9% van de mantelzorgers hier gebruikt van maakt en 11% hier graag gebruik van zou willen maken.

Stichting Fundament en de zorgaanbieders herkennen de behoefte aan respijtzorg. Echter, geven zij beiden aan dat de mogelijkheden beperkt zijn in de omgeving van Losser. Ook is het idee dat de term respijt nog niet voldoende bekend is bij alle partijen.

Conclusies en aanbevelingen

Aanbevelingen

- De bekendheid van de mantelzorgconsulent zou verbeterd kunnen worden. Het blijkt dat mantelzorgers en zorgprofessionals onvoldoende weten wat een mantelzorgconsulent voor hen kan betekenen. Aanbevolen wordt om meer promotie en bekendheid te geven over de inhoud van de functie en de meerwaarde van deze persoon voor mantelzorgers. Door inzet van de mantelzorgconsulent krijgen mantelzorgers tijdig de juiste ondersteuning en wordt hiermee verergering van problemen voorkomen.
- Er is te weinig zicht op de mogelijkheden van respijtzorg in Losser en omgeving. De indruk ontstaat dat er te weinig respijtmogelijkheden zijn in de nabije omgeving. Inventariseer respijtzorg-mogelijkheden en communiceer deze naar mantelzorgers en zorgprofessionals, zodat zij op de hoogte zijn van het huidige aanbod. Indien blijkt dat er te weinig plekken zijn, is het advies om in gesprek te gaan met zorgaanbieders en gezamenlijk te kijken naar mogelijkheden.

Conclusies en aanbevelingen

Waar lopen mantelzorgers tegenaan en wat zijn wensen en behoeften qua ondersteuning? (1/2)

Gevraagd is aan mantelzorgers in hoeverre bestaande ondersteuning aansluit op wensen. De helft van de respondenten geeft dat deze niet aansluiten op hun behoeften. 30% geeft aan dat het een beetje aansluit.

Het blijkt dat mantelzorgers graag ondersteuning wensen op de vlakken waar zij spanning ervaren, namelijk op het emotionele gebied (het ervaren van meer negatieve gevoelens) en (lichamelijke) gezondheid. Ook hebben zij behoefte aan ondersteuning op sociaal gebied (relaties met anderen) en bij het vinden van balans in zorgtaken en privé. Daarnaast is er een grote groep mantelzorgers die op dit moment (nog) geen behoefte heeft aan ondersteuning.

Wanneer de wensen en behoeften per mantelzorggroep worden uitgesplist, zijn verschillen zichtbaar:

- Jonge mantelzorgers en de mantelzorgers van een partner wensen ondersteuning op het gebied van tijdsindeling;
- Mantelzorgers van een kind geven aan behoefte te hebben aan ondersteuning op het gebied van persoonlijke groei, zelfontwikkeling en/of scholing (ontwikkeling);
- Mantelzorgers van een kind en partner hebben vooral behoefte aan ondersteuning in het omgaan met gevoelens die naar voren komen in de zorg voor een ander (emotioneel).

Uit de focusgroepen bleek dat mantelzorgers graag ondersteuning willen hebben bij het uitvoeren van praktische regelzaken, het omgaan met het emotionele proces en maatwerk ondersteuning vanuit de gemeente. Zowel Stichting Fundament als de zorgaanbieders herkennen de wens voor ondersteuning bij praktische regelzaken, zodat de mantelzorger zich meer kan richten op de zorg aan de naaste. Ondersteuning op emotioneel gebied en praktische zaken (balans), komt ook naar voren uit het vragenlijstonderzoek.

Conclusies en aanbevelingen

Waar lopen mantelzorgers tegenaan en wat zijn wensen en behoeften qua ondersteuning? (2/2)

Daarnaast blijkt dat er behoefte is aan lotgenotencontact, maar dat deze behoeften afhankelijk zijn van de persoonlijke situatie. Mantelzorgers geven aan dat zij graag de mogelijkheid hebben om (online of fysiek) ervaringen en informatie met elkaar te delen.

Tijdens de focusgroepen met mantelzorgers werd specifiek de groep jonge mantelzorgers onder de aandacht gebracht. Mantelzorgers wijzen erop dat het belangrijk is om deze groep goed in beeld te hebben, zodat tijdig de juiste (preventieve) ondersteuning ingezet kan worden.

Over het ondersteuningsaanbod van Stichting Fundament geven mantelzorgers aan dat ze het idee hebben dat het aanbod vooral gericht is op oudere mantelzorgers en jonge mantelzorgers. Mantelzorgers die werken en/of zorgen voor een kind of partner hebben de indruk dat er voor hun geen passend aanbod is, terwijl zij hier wel behoefte aan hebben. De meeste activiteiten vinden overdag plaats en zijn gericht op de oudere doelgroep. Er is meer behoefte aan andere activiteiten dan enkel ontspanning, namelijk activiteiten gericht op kennisverwerving, persoonlijke ontwikkeling, het vinden van balans en tijdsindeling.

Zorgaanbieders geven aan dat er behoefte is aan vrijwilligers die mantelzorgers ondersteunen. Stichting Fundament geeft zelf aan dat de vraag naar vrijwilligers hoger ligt dan het huidige aanbod. Zij zijn inmiddels gestart met de werving van nieuwe vrijwilligers.

Conclusies en aanbevelingen

Aanbevelingen

- Zorg voor een passend aanbod voor mantelzorgers tussen de 24 en 67 jaar. Houdt hierbij rekening met hun dagelijkse bezigheden (tijden, soort aanbod etc.) en de verschillende behoeften die zij hebben in de ondersteuning (tijdsindeling, ontwikkeling, emotioneel).
- Wees alert op jonge mantelzorgers en zorg dat deze in beeld zijn, zodat tijdig (mogelijke) problematiek gesignaleerd wordt en de juiste ondersteuning ingezet worden, zoals gedaan wordt bij JMZ GO!. Deze ondersteuning kan ook preventieve ondersteuning zijn om toekomstige verergering van problematiek te voorkomen.
- Organiseer ondersteuning voor de praktische regelzaken, door bijvoorbeeld de inzet van de mantelzorgconsulent eventueel aangevuld met de expertise van een mantelzorgmakelaar. Met name in de beginfase wanneer er veel regelzaken zijn voor de mantelzorger.
- Zorg voor ondersteuning bij het emotionele proces van de mantelzorger. Dit kan zowel individuele als groepsondersteuning zijn. Te denken valt aan inzet van een mantelzorgconsulent of mantelzorgcoach, het bieden van lotgenotencontact en cursussen in het omgaan met de situatie en alle bijbehorende emoties. En het informeren en/of scholen van het algemeen maatschappelijk werk en de POH'ers GGZ in de specifieke ondersteuning aan mantelzorgers.
- Het is aan te raden om te zorgen voor een groter aanbod van vrijwilligers voor de ondersteuning van mantelzorgers. Een groter aanbod van zorgvrijwilligers die zorgtaken overnemen kan de druk op de mantelzorger en de professionele zorg verminderen.

Bijlagen

- Bijlage 1. Opbouw vragenlijst
- Bijlage 2. Toelichting vraag 19
- Bijlage 3. Toelichting vraag 21
- Bijlage 4. Toelichting vraag 24
- Bijlage 5. Toelichting vraag 28
- Bijlage 6. Toelichting vraag 29
- Bijlage 7. Toelichting vraag 32
- Bijlage 8. Samenwerking Stichting Fundament en formele zorg

Bijlage 1. Opbouw vragenlijst

De vragenlijst is opgebouwd uit diverse blokken. Elk blok bevatte een aantal vragen. De vragenlijst bestond uit de volgende blokken:

- **Vragen over de zorgsituatie**

Voor wie wordt gezorgd, welke beperkingen heeft diegene, welke zorgtaken heeft de mantelzorger, hoeveel uur in de week zorgt een mantelzorger voor een ander?

- **Vragen over de bekendheid van ondersteuningsmogelijkheden**

In hoeverre zijn mantelzorgers op de hoogte van het aanbod van ondersteuning voor mantelzorgers, wie heeft hen gewezen op het ondersteuningsaanbod, bekendheid met de mantelzorgconsulent?

- **Vragen over wensen voor ondersteuningsmogelijkheden**

Van ondersteuningsmogelijkheden maakt de mantelzorger gebruik/zou gebruik van willen maken, van welke ondersteuningsmogelijkheden maakt diegene waarvoor men zorgt gebruik/zou gebruik van willen maken, in hoeverre sluiten ondersteuningsmogelijkheden aan op wensen?

- **Vragen over respijtzorg**

In hoeverre wordt gebruik gemaakt van respijtzorg (vervangende zorg)?

Bijlage 1. Opbouw vragenlijst (vervolg)

- **Vragen over ervaringen met het geven van mantelzorg**

Hoe beoordeelt de mantelzorger de zwaarte van het geven van zorg, ervaart de mantelzorger spanning door het verlenen van zorg, op welke gebieden wordt ondersteuning gewenst?

- **Vragen over de samenwerking met zorgorganisatie(s)**

Van welke zorgorganisatie(s) ontvangt diegene voor wie men zorgt hulp, hoe wordt de samenwerking met deze organisatie ervaren, in hoeverre heeft deze organisatie aandacht voor mantelzorgers?

- **Afsluitende vragen**

Vragen over achtergrond kenmerken van mantelzorgers.

Bijlage 2. Toelichting vraag 19

Om welke reden(en) sluiten de ondersteuningsmogelijkheden wel of niet aan?	
Ja, absoluut	De Thuiszorg Maatje staat achter mij als ik ze nodig hebt .
Ja, absoluut	Geeft variatie aan de week, ontmoeting met andere mensen, wordt actief gehouden
Ja, absoluut	Hebben hier geen behoefte aan
Ja, absoluut	Mantelzorg goed te regelen samen met familie. Oma staat zelf ook open voor activiteiten en neemt deel waar ze kan.
Ja, veelal wel	Als ik het niet red om boodschappen te doen, doet dat een ander familielid of de huishoudelijke hulp. zakelijk doe ik het allemaal alleen
Ja, veelal wel	Als ik hulp nodig heb weet ik dat er vanuit allerlei hoeken mogelijkheden zijn.
Ja, veelal wel	als ik hulp nodig heb, kom ik er meestal wel achter waar ik die kan vinden
Ja, veelal wel	De communicatie verloopt niet altijd even soepel. De gemeente heeft moeite zich flexibel op te stellen (bureaucratie).
Ja, veelal wel	Het dekt de behoefte
Ja, veelal wel	Het is mooi dat bovenstaande mogelijkheden er zijn, ik heb echter op dit moment niet de behoefte aan extra ondersteuning.
Ja, veelal wel	je geeft en krijgt tips hoe het beter of anders kam. Merkt dat je er niet alleen voor staat.
Ja, veelal wel	Mijn partner wordt er prima geholpen, dat geeft verlichting.
Ja, veelal wel	Moeder gaat een dag naar dagbesteding. Dit vind ze erg leuk. Verder is ze erg eenzaam. Wij, mijn gezin doen veel voor haar. Voor mijn zoon heb ik geen hulp, dat is erg moeilijk Hij heeft pdd nos. Accepteert geen hulp. Werkt helaas niet meer, en thuis helpen doet hij ook niet. Helaas is door de covid19 veel veranderd, zorg voor kinderen en kleinkinderen nu dubbel, met moeder erbij nu nog meer druk... Gelukkig woont ze nu in Losser en kunnen kinderen makkelijker naar haar toe.
Ja, veelal wel	Op dit moment voldoende
Ja, veelal wel	we zijn tevreden
Een beetje	Als ik behoefte zou hebben weet ik het te vinden!
Een beetje	Dagopvang zorgt voor minder druk op ons.
Een beetje	DCO is er onbekend. Combinatie ASS/ADHD bij intelligente kinderen / jongeren ook.
Een beetje	De mogelijkheden zijn super. Alleen wil zij nergens aan deelnemen.
Een beetje	De persoon in kwestie heeft veel behoefte aan sociale contacten. Interesses in cultuur, politiek, lezen etc. GEEN BINGO's!
Een beetje	Doordat ik zó druk ben, neem ik niet de tijd voor mezelf. Als ik dan zoiets hoor denk ik, moet ik daar ook nog achteraan. Ik moet ook nog zorgen dat mn partner genoeg aandacht krijgt. Die is 15 jaar ouder dan mij
Een beetje	Geen idee

Bijlage 2. Toelichting vraag 19

Om welke reden(en) sluiten de ondersteuningsmogelijkheden wel of niet aan?	
Een beetje	Geen idee
Een beetje	Graag in een gesprek
Een beetje	Grootouders hebben voornameljjk ondersteuning nodig op administratief en praktisch vlak, niet op sociaal vlak
Een beetje	Ik zoek ook vaak op internet. Gemeente Losser heeft wel wat op internet staan maar hier moet je met veel moeite naar zoeken. Zet het één en ander duidelijk vindbaar op internet. Ik heb nu een paar keer gehad dat ik telefonisch voor regelzaken bij de gemeente iemand aan de telefoon had, maar echt meedenkend vindt ik de gemeente ook niet altijd, kost mij vaak nog meer energie.
Een beetje	ik zou graag zien dat er een nah cafe in losser komt zodat mijn vrouw hier gebruik van kan maken en ik een avondje vrij ben op dat moment
Een beetje	ja
Een beetje	Ondersteuningsmogelijkheden zijn prima. Ik zelf voel op dit moment geen behoefte. Als die behoefte komt zal ik zelf actief op zoek gaan naar hulp
Een beetje	Te ingewikkeld om hier uitleg over te verlenen
Een beetje	vaag
Een beetje	Verzorgen en ondersteuning van mijn ouders hoort ook tot een taak van de kinderen. Voor zover dat mogelijk is dan. Ik stem meestal af met mijn zus en zo verdelen we de zwaarte. Mocht zorgbehoefte toenemen dan zouden we graag gebruik maken van ondersteuning maar nu nog niet noodzakelijk.
Een beetje	We hebben ons er niet echt mee bezig gehouden
Een beetje	We zorgen met ons allen voor haar en als iemand niet kan dan komt de andere helpen.
Een beetje	weet ik nog niet
Een beetje	Wij zouden alleen meer ondersteuning willen wanneer de persoon waarvoor wij zorgen weer in een manie of depressie belandt of wanneer wij even niet in staat zijn om te "zorgen".
Een beetje	Ze zijn er niet klaar voor

Bijlage 2. Toelichting vraag 19

Om welke reden(en) sluiten de ondersteuningsmogelijkheden wel of niet aan?	
Nee, niet echt	Activiteiten zijn niet voor ons geschikt.
Nee, niet echt	ben zelf ziek , en onder tussen 2 jaar mantelzorg geweest voor mijn vrouw die ongeneeslijk ziek was. nu zijn mijn kinderen mijn mantelzorgers , maar staan midden in hun jonge leven een toekomst op tebouwen en 40 uurte werken . vrijwillig bij brandweer . en dan heb ook nog de mantel zorg voor je vader . ik als vader van deze kinderen voel me hier door erg bezwaard .
Nee, niet echt	Bij NAH doe je alles alleen binnen het gezin. Het is alles omvattend. En voor ouders spring jezelf bij. Draag je niet snel over.
Nee, niet echt	Dat is geen hulp bij het dagelijkse leven
Nee, niet echt	Dat is vooral voor oudere menseb
Nee, niet echt	De meesten willen in de thuis situatie blijven. Dus de mantelzorger moet een op een vervangen kunnen worden.
Nee, niet echt	Dementerend en ziet leven nietr meer zitten
Nee, niet echt	Dochter woont zelfstandig onder begeleiding. De meeste ondersteuning is vooral gericht op ouderen. Voor de emotionele belasting is niet veel.
Nee, niet echt	er wordt niet 'op maat' gekeken en gehandeld.
Nee, niet echt	gebaat bij rust
Nee, niet echt	Geen verstandelijk beperket mensen faciliteit
Nee, niet echt	het zijn allemaal bijeenkomsten, zou graag wat meer specialistisch ondersteuning hebben.
Nee, niet echt	Ik heb er geen behoefte aan.
Nee, niet echt	Ik probeerde alles zelf op te lossen
Nee, niet echt	Is niet van toepassing op situatie
Nee, niet echt	Is voor mijn partner niet van toepassing
Nee, niet echt	Kost geld en op tijden dat ik niet wegkan
Nee, niet echt	Krijg degene voor wie ik zorg nergens heen.
Nee, niet echt	mijn gezondheid laat het niet toe
Nee, niet echt	Mijn man en ik redden ons prima Voor mijn moeder krijgen we voldoende hulp
Nee, niet echt	Mijn moeder vermaakt zich prima (zegt ze zelf)
Nee, niet echt	Mijn moeder zit in een bejaardentehuis en maakt daar al genoeg van de activiteiten.
Nee, niet echt	Mijn oma hoeft dat allemaal niet

Bijlage 2. Toelichting vraag 19

Om welke reden(en) sluiten de ondersteuningsmogelijkheden wel of niet aan?	
Nee, niet echt	Mijn schoonmoeder heeft overal op- en aanmerkingen op, dus niks deugd
Nee, niet echt	Mijn vrouw is opgenomen
Nee, niet echt	niet echt
Nee, niet echt	Niet, omdat het veel is bedoeld voor mensen met Alzheimer
Nee, niet echt	omdat ik niet weet of dit voor mij geschikt is
Nee, niet echt	Onbekendheid met de mogelijkheden van hulp
Nee, niet echt	Ondersteuning sluit niet aan. Mijn moeder is opgenomen in het verpleeghuis. Ik ga er elke dag naartoe. Ze herkent me nog gelukkig en lacht als ze me ziet. Dit kan een ander niet overnemen.
Nee, niet echt	Partner wil het niet
Nee, niet echt	We hebben met name doordat kind niet goed in te stellen is, de nachten weinig tot geen slaap. Wanneer we een weekend weg gaan, is kind bij familie, maar worden dan nog gebeld in de nacht.omdat ze toch twijfelen of ze hetgeen goed gedaan hebben..
Nee, niet echt	Wij hebben heel veel behoefte aan een lifecoach voor beide. Iemand waar je altijd een lijntje mee hebt en wat intensiever op het moment dat dit nodig is.
Nee, niet echt	Zorg en oproepbaarheid combineren met een bijna fulltime baan kost al zoveel tijd, daarnaast nog huishouden en iets van ontspanning en de tijd is om. Dan heb ik geen zin en tijd meer om nog een cursus of bijeenkomst te volgen.
Nee, absoluut niet	Geld niet voor kinderen met een beperking totale groep wordt vergeten
Nee, absoluut niet	Iemand die helpt in de huishouding zodat mijn vrouw zich kan richten op de kinderen. Nu doe ik naast een fulltime baan het mijn vrouw hoeft en kan dit niet meer
Nee, absoluut niet	Ik ondersteun iemand van een gesloten afdeling bij Maarjtje op Kreagsenberg 3
Nee, absoluut niet	Ik zorg voor een kind, bijna alle ondersteuning is gericht op zorg voor ouderen en altijd onder werktijd.
Nee, absoluut niet	Mĳn ouder valt onder een andere gemeente.
Nee, absoluut niet	Omdat we alles nog zelf kunnen en nog genoeg hulp om ons heen hebben.
Nee, absoluut niet	Ouders willen geen anderen
Nee, absoluut niet	partner heeft geen interesse hiervoor.
Nee, absoluut niet	Partner problemen met sociale contacten. Wil geen hulp in huis etc.
Nee, absoluut niet	Vervangt niet mijn mantelzorgtaken

Bijlage 2. Toelichting vraag 19

Om welke reden(en) sluiten de ondersteuningsmogelijkheden wel of niet aan?	
Nee, absoluut niet	We doen veel dingen samen: uitgaan, winkelen. Mijn vrouw heeft niet veel behoefte om het op een andere manier te deon dan samen. Ze sport alleen samen met haar schoonzus.
Nee, absoluut niet	Wij waren heel tevreden met de huishoudelijke hulp a€5 per uur. Is afgeschaft zonder redelijk alternatief.
Nee, absoluut niet	Wil zelf niks
Nee, absoluut niet	ze willen geen zorg van anderen
Geen antwoord gegeven	Als je 24 uur mantelzorger bent heb je tijd voor andere zaken. Alleen het hoognodige gebeurt.
Geen antwoord gegeven	Ga met mijn vragen naar de casemanager
Geen antwoord gegeven	Ik maak er geen gebruik van, omdat ik het niet nodig heb.
Geen antwoord gegeven	Moeder is altijd erg op zichzelf geweest, geen behoefte aan groepsactiviteiten. Zij vermaakt zich thuis nog prima met een simpele dagelijkse structuur waar zij haar energie in kwijt kan en voldoening heeft.

Bijlage 3. Toelichting vraag 21

Zijn uw wensen voor ondersteuningsmogelijkheden sinds de coronacrisis veranderd?	
Ja	2 dagen dagbesteding ipv 1 dag.
Ja	actieve ontmoeting Overdinkel weer doorgaat
Ja	Alles waar wij ontspanning uit hadden ging niet door.
Ja	Contact is onpersoonlijk door afstand houden
Ja	Door de corona alles gesloten 4 maanden
Ja	Druk om steeeds te kijken en te zorgen is hoger omdat andere dingen zijn weggevallen.
Ja	echtgenoot is zieker geworden
Ja	Er is steeds gedoe met de huishoudelijke hulp. Hoop dat het bij een nieuwe organisatie beter gaat. Vindt dat de gemeente hier meer toezicht op mag houden. Ik heb mij ook qua houding van de gemeente hier een paar keer aan geërgerd. Mijn moeder is qua conditie flink achteruit gegaan tijdens de Corona, met als gevolg dat ik nu weer meer taken op mij neem.
Ja	Had graag gezien dat losser ook wat betekende voor inwoners met een vitaal beroep en een kind met een beperking tijdens de covid petiode
Ja	Had het giga druk, schoon dagbesteding enz waren dicht. Dus meer oppassen (kleinkinderen) en zorgen voor moeder..
Ja	Ik had meer ondersteuning tijdelijk nodig gehad. Dan was er meer mogelijk geweest en was kind niet in depressie beland.
Ja	Ik heb meer dan 7 weken voor mijn ouder gezorgd (wassen, douchen, aankleden) omdat de thuiszorg de zorg afschaalde
Ja	Ik kwam erachter dat ik vastliep. Bovendien gaat mijn man verder achteruit
Ja	Ik moet veel vaker zorg leveren en boodschappen etc. doen.
Ja	Ja, op 01-01-2020 is mijn man overleden.
Ja	Je komt veelal er zelf voor te staan.
Ja	meer eenzaamheid, weinig sociale contacten en familie.
Ja	Niet Zoveel Mantelzorgers
Ja	Omdat het nu soms teveel wordt.
Ja	ondersteuning is intensiever geworden.
Ja	Sinds kort is er weer dagbesteding, maar nog niet de afgesproken uren per week.

Bijlage 3. Toelichting vraag 21

Zijn uw wensen voor ondersteuningsmogelijkheden sinds de coronacrisis veranderd?	
Ja	Tijdens corona crisis werd de zorgvraag (psychisch en emotioneel) groter door allerlei omstandigheden
Ja	Vervoer regelen van vader die niet meer mobiel is en regelen van boodschappen voor hem.
Ja	Wel sinds de corona crisis, niet door de corona crisis
Ja	Wens voor lifecoach is versterkt
Ja	Wij mogen al hulpverleners geen contact hebben
Ja	ze kon niet naar dagbesteding
Nee	1 persoon is een poos thuis geweest Vanwege Covid maar dat is allemaal goed gegaan.
Nee	Al 7 jaar lang C.va. A Ii Herseninfarct in 2013
Nee	Alleen konden we niet meer naar onze (klein)kinderen
Nee	Alles is hetzelfde gebleven
Nee	Ben altijd doorgegaan met waarmee ik bezig was, de zorg om anderen stop niet door Corona
Nee	Blijft hetzelfde
Nee	Blijft hetzelfde
Nee	blijft zelfde
Nee	Broer heeft gewoon zorg nodig
Nee	De situatie is onveranderd
Nee	De situatie is zoals die is.
Nee	De wensen zijn niet veranderd
Nee	De zorgvraag is niet veranderd door de coronacrisis.
Nee	De zorgvragers zijn nog redelijk zelfredzaam.
Nee	er is bijna niets veranderd
Nee	Er is niets veranderd
Nee	geen
Nee	Geen idee
Nee	Geen idee

Bijlage 3. Toelichting vraag 21

Zijn uw wensen voor ondersteuningsmogelijkheden sinds de coronacrisis veranderd?	
Nee	Haar ziekte proces is redelijk stabiel gebleven. Wij hebben haar gewoon bezocht net als voorheen. Zij heeft in principe weinig hinder ondervonden van de Corona omdat haar leven gewoon doorging als voorheen, ij heeft niets van een lockdown ervaren
Nee	Heb tot nu toe geen ondersteuning nodig, mocht het wel zo zijn weet ik u te vinden.
Nee	Het leven gaat door als voorheen
Nee	Het tijdelijk niet naar de dagopvang kunnen van mijn moeder, heeft geen grote problemen, of extreme eenzaamheid opgeleverd. Wel voor mijn zus overigens.
Nee	Het verzorgingspatroon is nagenoeg hetzelfde gebleven.
Nee	Hetzelfde als ervoor. In de maanden maart- april veel meer zorg verleend. Boodschappen, mentaal ondersteunen om depressie te voorkomen.
Nee	Ik (de mantelzorger) ben musicus en speel in mijn vrije tijd in verschillende orkesten. Net toen het met mijn partner (Parkinson) steeds slechter ging vooral in de avonduren, sloeg Corona toe. Repetities zijn vooral ´s avonds dus het probleem dat opdoemt is dat ik ´s avonds niet meer weg kan. Ik zou mijn hobby en ontspanning dus op moeten geven. Dat ga ik niet trekken. Dus respijtzorg, desnoods betaald, zou voor ons een goede oplossing zijn.
Nee	Ik heb nu minder te zorgen
Nee	Ik krijg ondersteuning van fam.
Nee	Ik red me altijd wel. Vind hulp vragen lastig.
Nee	Ik zie geen verschil. Buren schieten nu wel vaker te hulp voor kleine dingen
Nee	Is prima weer opgepakt
Nee	Ja, de mantelzorger is geopereerd aan darmkanker en is nu weer bezig met revalidatie
Nee	Mijn schoonmoeder is erg dementerend en begrijpt niet dat er Corona is. Zorg blijft gelijk.
Nee	N.v.t
Nee	Nee
Nee	Nee
Nee	Nee niet door de Corona tijd maar helpt mijn man gewoon iedere dag
Nee	Nee, er is niets veranderd.
Nee	Niets verander alleen dat we minder contact hebben met anderen

Bijlage 3. Toelichting vraag 21

Zijn uw wensen voor ondersteuningsmogelijkheden sinds de coronacrisis veranderd?	
Nee	nvt
Nee	ongeveer hetzelfde
Nee	Red mijzelf prima
Nee	Situatie niets veranderd.
Nee	Tijdens corona kon in mjin moeder niet bezoeken. Ik merkte teon pas hoeveel mijn zoon games speelt. Dit werd duidelik toen ik meer thuis was tijden corona. Hij blijkt gameverslaafd.
Nee	we houden gewoon contact via telefoon of laptop.indien mogelijk gaan we mee.
Nee	Zelfde

Bijlage 4. Toelichting vraag 24

Van welke respijtzorg maakt u gebruik of zou u gebruik willen maken?	
Ja	Bions
Ja	Carint
Ja	dagopvang
Ja	Dagopvang
Ja	Een maatje die thuis komt en samen met haar naar de supermarkt gaat en een kopje koffie met haar drinkt.
Ja	familie
Ja	Familie, 4-daagsopvang Roessingh, logeeradres.
Ja	Home in Steat? Gehad.
Ja	Maartje Thuiszorg
Ja	Moeder kan logeren bij vrienden, paar dagen weg is een stuk rust voor ons. Wel met de richtlijnen van covid19 hoor
Ja	Thuiszorg
Ja	Verpleeghuis en zorgboerderij
Ja	Zorgboerderij
Ja	Zus

Bijlage 4. Toelichting vraag 24

Van welke respijtzorg maakt u gebruik of zou u gebruik willen maken?	
Nee, maar wil dat wel graag	bij een ad hoc incident als ik uitval dan kun je niet zomaar direct schakelen voordat er hulp is. voordat het eventueel geregeld is, dan is de hulpvraag niet meer nodig.
Nee, maar wil dat wel graag	Dat mijn zoontje vaker naar bso van de dtzc kan
Nee, maar wil dat wel graag	Dat zou ik overleg met mijn ouder moeten gaan
Nee, maar wil dat wel graag	Erve Sleiderink
Nee, maar wil dat wel graag	interakt contour
Nee, maar wil dat wel graag	Logeeropvang
Nee, maar wil dat wel graag	Mijn muzikale activiteiten vinden op twee vaste avonden (ma en do) in de week plaats. Soms vaker maar dat is dan projectmatig. Het zou heel mooi zijn als er dan iemand bij ons in huis is die op mijn vrouw kan letten. Vooral´s avonds heeft ze begeleiding nodig met het toiletbezoek. Ze zakt makkelijk weg in de stoel en vergeet dan haar medicijnen te nemen. Ook valt ze makkelijker in de avonduren. Zoals het er nu uitziet kan ik´s avonds niet meer weg. De laatste keer (vorige week maandag) dat ik thuis kwam na onze eerste repetitie sinds maanden, lag ze op de grond. Van de stoel gegleden, gelukkig niets gebroken oid.
Nee, maar wil dat wel graag	Opname verpleeghuis vergoeding voor wassen en ondeesteu ing
Nee, maar wil dat wel graag	Vervanging of achtervanger voor mij.
Nee, maar wil dat wel graag	Wij zouden alleen meer ondersteuning willen wanneer de persoon waarvoor wij zorgen weer in een manie of depressie belandt of wanneer wij even niet in staat zijn om te "zorgen".
Nee, maar wil dat wel graag	Zodat ik er een keertje tussenuit kan

Bijlage 4. Toelichting vraag 24

Van welke respijtzorg maakt u gebruik of zou u gebruik willen maken?	
Nee	geen enkele
Nee	Geen idee wat het is
Nee	Geen, ik ben 81 jaar en bezoek mijn vrouw zelf. Mijn dochter is uitmuntende mantelzorger.
Nee	geen,we zijn een familie,lossen elkaar af,mocht het nodig zijn.
Nee	Geen. Kunnen het zelf binnen familie oplossen.
Nee	Gelukkig nog niets. Maar kan op den duur heel fijn zijn. Bv vrijwilliger even of dagopvang
Nee	Hulp in de huishouding
Nee	Iemand die eens mee kan gaan naar het ziekenhuis als rolstoelbegeleider, ik kan niet altijd makkelijk vrij nemen op het werk.
Nee	Meer opvang dtzc
Nee	Nog niet aan de orde!!
Nee	Nu nog geen behoefte
Nee	Op dit moment niet nodig. Mijn broer neemt mijn taken over als ik op vakantie ben.
Nee	Overige familieleden nemen zorg over bij mijn afwezigheid
Nee	Regelen boodschappen en vervoer van zieke vader
Nee	Tijdens de crisis was dit wel handig geweest
Nee	Wij zouden daar geen gebruik van kunnen maken. Dan zou een verpleger constant bij de hond moeten zijn.

Bijlage 5. Toelichting vraag 28

Op welke gebieden zou u ondersteuning wensen? Anders namelijk
casemanager en mediant
De situatie gaat botsen, wij staan te dicht bij haar.
geen ondersteuning, maar rust vanuit de gemeenten en afdeling WIJZ. En niet dat ze me bellen dat ik aan het werk moet, terwijl ik ontheffing heb van de arbeidsverplichting
Hulp huishouding
in het verrichten van huishoudelijke taken (ramen lappen, stofzuigen , het doen van wekelijkse boodschappen e.e.) en financiële ondersteuning.
mantelzorgcompliment, daarkon ik zelf over beslissen omwat leuks te doen!!
ontlasten van huishoudelijk werk.
Ruimte om af en toe weg te kunnen
we hebben al veel ondersteuning vanwege onze geestelijk gehandicapte dochter.
WMO heeft ondertussen voor moeder veel geregeld. Ze krijgt HHH, dagbesteding en woonplek is fijn. Met zoon heb ik al die jaren niks kunnen regelen. Hij accepteert eigenlijk niets van ons, probeert soms wel wat te doen. En dit zuigt nu mijn energie erg op. Ik kan vanalles wel gaan doen, maar dan ben ik nog meer tijd kwijt. Heb nu al het gevoel dat ik er niet meer toe doe... egelen

Bijlage 6. Toelichting vraag 29

Van welke zorgorganisatie ontvangt diegene voor wie u zorgt hulpt? Anders namelijk
Alfa en zorg.
Beter wonen thuis of multi.....
De Tukkerij
Dtzc karakter radbout etc
Geen idee
geen naast de contacten in het ziekenhuis alleen wij
Huisarts Brandenburg
in behandeling bij T-zorg.
J.P. van de Bent (5 keer genoemd)
Ktz
Liberein (3 keer genoemd)
Livio, MST
Manna (2 keer genoemd)
Moeder krijgt thuiszorg van carintreggeland en HHH van Manna. Mijn zoon geen ondersteuning.
multihulp
Psycholoog
Roesingh (2 keer genoemd)
Vader verpleeghuis zorggroep Sint-Maarten, moeder huishoudelijke hulp Bions, maar kan maar 1 aanklikken
Zorgboerderij
Zorgfederatie Oldenzaal
zorggroep sint maarten, maar niet CDonstant. vind mijn moeder nog niet nodig

Bijlage 7. Toelichting vraag 32

Op welke manier heeft deze organisatie wel/niet aandacht voor u als mantelzorger?	
Altijd	Als er iets is meteen contact op wordt genomen en alles wordt keurig en vlot overlegd.
Altijd	Goed gesprek
Altijd	Huisbezoeken, luisterend oor, advies, informatie. Mw. kan altijd bellen.
Altijd	Ik word betrokken in de zorg en we overleggen regelmatig.
Altijd	Regelmatig vragen naar gezondheid. Vragen naar ervaringen. Kun je het nog wel aan?
Altijd	Vooral praten. Tips die ze geven.
Altijd	We hebben een goed contact met elkaar.
Altijd	Ze geven aan dat ik ook oppassen moet dat het voor me zelf niet te veel wordt en als ik vragen heb neme ze me serieus en komt er een oplossing.
Altijd	Ze houden goed in de gaten hoe het met de mantelzorger gaat.
Vaak	Als je elkaar treft altijud belangstelling naar mijn wel en wee.
Vaak	Altijd belangstellend en vragen of het nog wel gaat. Na het overlijden van mijn man nog weer contact gezocht.
Vaak	Altijd vragen naar gezondheid/stemming van ons allebei
Vaak	Casemanager.
Vaak	Een luisterend oor
Vaak	Er is altijd goed overleg als we hun echt nodig hebben.
Vaak	Gezinsgesprekken, ondersteuning maatschappelijk werker
Vaak	Goede gesprekken en hulp als het nodig is
Vaak	hulp met schoon houden thuis
Vaak	Ik word overal bij betrokken. Zwoel telefonisch als op internet.
Vaak	Je kunt zelf alles regelen zodat alles goed verloopt , gaat veel mis
Vaak	Kan bij vragen bij hun terecht
Vaak	Maartje is een goede thuiszorgorganisatie. Met de casemanager heb ik goede ervaringen en gesprekken. Zij zien dat ik allemaal doe. 2
Vaak	uitnodiging voor bijeenkomsten. Gezamenlijke lunch.
Vaak	Vragen hoe het met mij gaat
Vaak	ze proberen altijd te komen als ik dat vraag
Vaak	Zeer belangstellend
Vaak	Zij vragen zeker elke dag hoe het gaat en of het gaat.

Bijlage 7. Toelichting vraag 32

Op welke manier heeft deze organisatie wel/niet aandacht voor u als mantelzorger?	
Soms	alleen als ik op dat moment er zelf ben, anders nooit contact.
Soms	Bij problemen wordt er contact opgenomen met ons.
Soms	contacten met de verzorgenden
Soms	Daar zijn ze niet voor maar begrip is er zeker
Soms	Dmv een algemeen praatje
Soms	Door tijdsdruk proberen afschuiven op familie leden
Soms	Het vertrouwen in de zorgverlener is niet optimaal.
Soms	Ik heb een heel goed contact met hun. Ik ben niet de persoon die zit te klagen.
Soms	Ik vind dat ze tijdens de eerste weken van de Corona crisis te snel stopten met het verlenen van de dagelijkse zorg
Soms	Ik word gebeld bij problemen
Soms	Indien nodig, als er veranderingen zijn of wijziging in hulp
Soms	Informeren over mijn gezondheid
Soms	Komt weinig voor dat ik contact heb met hen. Moeder is mondig genoeg
Soms	Toen de persoon waarvoor wij zorgen in het ziekenhuis lag had Mediant ook aandacht voor ons. En wanneer wij bellen voor advies geven zij deze ook altijd.
Bijna nooit	Er wordt geen contact opgenomen bij calamiteiten, overdracht is onvoldoende etc
Bijna nooit	Geen aandacht voor alle overgenomen taken sinds de Corona
Bijna nooit	Gesprekken gaan over mijn partner
Bijna nooit	Hoor nooit de vraag: hoe gaat het met jullie
Bijna nooit	Matige communicatie
Bijna nooit	Meerdere malen aangegeven dat bij informatie ze mij moeten bellen. Zeggen het te noteren maar bellen telkens bij vragen meneer zelf
Bijna nooit	Wordt niet ervaren

Bijlage 7. Toelichting vraag 32

Op welke manier heeft deze organisatie wel/niet aandacht voor u als mantelzorger?	
Nooit	Ben blij dat ik van deze waardeloze zorgorganisatie verlost ben omdat ze gestopt zijn. Ben benieuwd hoe het bij de nieuwe zorgorganisatie gaat, ondanks dat ik ook al 2x contact met ze heb gehad voor wanneer opstarten huishoudelijke hulp.
Nooit	Geen aandacht voor alle overgenomen taken sinds de Corona
Nooit	Geen terugkoppeling
Nooit	Het is er gewoon niet op momenten van crisis is het fijn dat je komt/er bent maar verder is hier geen aandacht voor. De communicatie is soeeiso slecht. Tijdens corona, zoon thuis geweest. Heb ik begeleding gebeld met de vraag of ze hem zouden kunnen bellen om te vragen hoe het met hem gaat!?
Nooit	Ik zie alleen de schoonmaak.
Nooit	Moet de organisatie zelf regelmatig op de vingers tikken dat hulp niet goed gaat
Nooit	Omdat dochter 21 is, wordt ze geacht zelfstandig te zijn, terwijl ik graag van bepaalde dingen wel op de hoogte gehouden zou willen worden. Daarnaast twijfel ik aan de vorm van begeleiding of deze past bij dochter
Nooit	Verpleeghuis sowieso weinig overdacht en informatie
Nooit	Wij krijgen geen enkele vorm van hulp
Geen antwoord gegeven	De organisatie biedt alleen huishoudelijke hulp. De medewerkster v.d. organisatie houdt de toestand goed in de gaten.
Geen antwoord gegeven	geen ervaring, wel veel organisaties, lijkt mij overdreven. We kregen in het verleden een persoonlijk budget, het invullen c. aanvragen cq. papierwinkel gaf zoveel stress dat we er mee gestopt zijn, betalen nu zelf alles voor huishoudelijke hulp!
Geen antwoord gegeven	We hebben goed overleg

Bijlage 8. Samenwerking Stichting Fundament en formele zorg

De mantelzorgconsulent van de Stichting Fundament heeft contact met:

- De casemanagers dementie van verschillende zorgorganisaties
- De praktijkondersteuner voor overleg over specifieke casussen.
- Zorggroep Stichting Maarten over het organiseren van ontmoetingsbijeenkomsten en over het gezamenlijk optrekken op gebied van leefstijl- en bewegingsadviezen.
- De vrijwilligerscoördinator van Stichting Maarten voor afstemming over het cursusaanbod aan vrijwilligers en acties ten aanzien van vrijwilligers.
- Stichting Maarten om te praten over de mogelijkheden voor respijtzorg. Op dit moment zijn er geen mogelijkheden. Een bed reserveren voor respijt kost geld wanneer dit bed leeg blijft. De mantelzorgers in Losser kunnen nu gebruik maken van respijtzorg door inzet vrijwilligers, dagbesteding, zorgboerderij of door inzet van iemand vanuit Home Instead.
- GGZ-instellingen vanuit SIZ Twente (Stichting Informele Zorg Twente). De consulent geeft training aan ervaringsdeskundigen die worden ingezet in de GGZ.
- Met de Kiekerskaamp dat biedt drie keer per week een koffie inloop voor mensen met een GGZ-achtergrond. Kiekerskaamp is samenwerking tussen Stichting Fundament en Mediant.

Auteur: Ester van Leeuwen, Ria Schlepers en Marlies Kleinsman
Datum: 16 december 2020

insights zorg

effect verbeteraars

Bisschopstraat 55
Postbus 554
7500 AN Enschede

Tel: 085 - 0430 111
info@insightszorg.nl
www.insightszorg.nl